N:o 34.

Uppläst och godkänd hos Första Kammaren den 14 Maj 1880.
— — — — Andra Kammaren den 14 — —

Riksdagens underdåniga skrifvelse, angående utgifterna under riksstatens Sjette *Hufvudtitel.*

(Stats-Utskottets Utlåtanden N:is 10 och 10½ samt Memorial N:o 21.)

S. A. K.

I afseende å Sjette hufvudtiteln, innefattande anslagen till *Civildepartementet*, hafva vid innevarande riksmöte ifrågakommit de förändringar, hvilka här nedan omförmälas.

Kommerskollegium.

1:o. Eders Kongl. Maj:t har under denna anslagstitel till en början föreslagit Riksdagen att *dels* medgifva, att de lönebelopp, som vore i Kommerskollegiets stat anvisade ej mindre för en advokatfiskalstjenst än äfven för andra ledigblifna eller ledigblifvande befattningar inom kollegium, i afseende å hvilka indragning syntes kunna ega rum eller förändring böra vidtagas, finge intill slutet af år 1881, i den mån de för bestridande af göromålen inom kollegium kunde finnas erforderliga, af Eders Kongl. Maj:t för ändamålet disponeras; och *dels*, på det Eders Kongl. Maj:t måtte komma i tillfälle tilldela Kommerskollegiets ledamöter samt dess i stat uppförde embets- och tjenstemän,

med undantag af tre kanslister, tillfällig löneförbättring under år 1881 till samma belopp, som för innevarande år beviljats, på extra stat för år 1881 anvisa 8,740 kronor.

Riksdagen, som vidblifver de af flera föregående Riksdagar uttalade åsigter i fråga om Kommerskollegiets indragning eller ombildning, har funnit sig böra för ännu ett år så väl medgifva den i afseende å kollegiets ordinarie anslag äskade dispositionsrätt som ock bevilja det för tillfällig löneförbättring begärda anslagsbeloppet 8,740 kronor, utan att likväl derigenom vilja anses hafva godkänt hvad beträffande sjelfva regleringsfrågan finnes i statsrådsprotokollet anfördt.

2:o. Då frågan om utfärdande af ny grufvestadga ännu är oafgjord, samt alltså någon lönereglering för *bergmästarne* icke kunnat nu i fråga sättas, men så väl de bland desse, hvilka icke äro med boställen försedde, som *tjenstemännen* vid *Sala silfververk* synts böra för nästkommande år tillerkännas tillfällig löneförbättring, i likhet med hvad för flere föregående år egt rum, har Riksdagen vidare, på sätt Eders Kongl. Maj:t föreslagit, på extra stat för 1881 anvisat såsom tillfälligt lönetillägg för fyra bergmästare, som sakna boställe, och tre tjenstemän vid Sala silfververk tjugu procent å de till dem utgående löner eller tillsammans 2,420 kronor.

Rikets ekonomiska kartverk.

3:o. Genom nådigt bref den 18 Maj 1877 uppdrog Eders Kongl. Maj:t åt särskildt utsedde komiterade att ej mindre afgifva utlåtande, huruvida gällande bestämmelser angående de ekonomiska kartarbetena i mellersta och södra Sverige voro i allo ändamålsenliga eller borde i ett eller annat hänseende ändras, samt om och på hvad sätt de för dessa kartarbetens fullbordande beräknade kostnader kunde minskas, än äfven i öfrigt göra de framställningar angående såväl de topografiska och ekonomiska kartverken, som ock det geologiska och sjökartverket, hvilka möjligen kunde finnas påkallade och leda till lättnad vid de olika arbetenas utförande.

Bemälda komité, som den 6 Maj 1878 afgifvit betänkande i ämnet, har ansett lämpligt att de ekonomiska och topografiska kartverken i afseende å personal och anslag blefve sammanslagna till *ett* kartverk med benämning *Landkartverket*, för hvilket skulle gälla särskilda i 22 punkter sammanfattade, i statsrådsprotokollet öfver civilärenden af den 2 sistlidne Januari intagna bestämmelser.

Hufvudgrunderna för detta förslag voro:

att fältmätning af en och samma trakt endast en gång skulle ske och i skalan 1 : 20,000, samt att, sedan förberedande afvägning utförts i sammanhang med triangelmätningen, så väl plan- som höjdmätning, terränginläggning och alla andra för kartans sammanfattande erforderliga arbeten på fältet skulle utföras af samma personer och under samma mätningsperiod;

att kartorna i skalan 1 : 20,000 skulle mångfaldigas i mätningsskalan medelst någon fotografisk reproduktionsmetod;

samt att en topografisk karta i skalan 1: 100,000 skulle sammandragas från den nyssnämnda kartan och mångfaldigas medelst heliogravyr.

Detta förslag afsåg endast södra och mellersta delarne af Sverige och skulle 29:de bladvådens norra kant af generalstabens karta öfver Sverige i skalan 1 : 100,000 utgöra gräns för mätningen i skalan 1 : 20,000; dock att i sistnämnda kartläggning borde inräknas äfven det norr om nämnda gräns belägna hörn af Vermland.

Enligt komiterades beräkningar skulle genom ifrågavarande anordningar kostnaderna komma att ganska betydligt nedsättas. Med inberäkning af den topografiska afdelningens löner och under antagande af en arbetsqvantitet af omkring 43 qvadratmil för år, skulle nemligen hvarje qvadratmil, kartlagd och mångfaldigad, komma att kosta sammanlagdt 6,800 kronor, under det att kostnaden för de ekonomiska och topografiska kartverken, då de arbetade hvar för sig, visserligen blifvit beräknad att för framtiden nedgå till 8,330 kronor, men i medeltal för åren 1872—1875 uppgått till 8,660 kronor samt för år 1876 till 9,030 och för år 1877 till 10,500 kronor för hvarje qvadratmil.

Till nedbringande af kostnaderna skulle väsentligen bidraga *dels* att hvarje trakt skulle endast *en* gång fältmätas, *dels* anlitandet af billigare arbetskrafter vid de särskilda arbetenas utförande, *dels ock* kartornas mångfaldigande medelst fotografiens tillhjelp och i synnerhet i skalan 1 : 100,000 medelst heliogravyr, i hvilket sistnämnda hänseende förekommit att, enligt en af Majoren vid Generalstaben C. E. Elfving uti afgifven rapport öfver verkställd resa till åtskilliga främmande länder meddelad uppgift, en tryckplåt i skalan 1 : 100,000 för närvarande behöfver 40 månader för att blifva färdig och att kostnaden för endast renritning och gravyr af densamma uppgår till 10,000 kronor, under det samma plåt medelst heliogravyrmetoden skulle blifva färdig inom 12 månader med en totalkostnad af högst 4,400 kronor.

Uti åberopade statsrådsprotokoll har redogjorts ej mindre för de särskilda meningar, som inom komitén blifvit i förevarande fråga ut-

talade, än äfven för de anmärkningar, hvilka hufvudsakligen af Chefen för generalstabens topografiska afdelning, blifvit framstälda emot komiténs förslag, och har dåvarande Departementschefen anfört, bland annat, att de anmärkningar, hvilka emot den af komiterade angifna planen för kartverkens framtida bearbetande blifvit framstälda, äfvensom hvad i öfrigt i afseende på samma plan erinrats, syntes, ehuru värda all uppmärksamhet, likväl icke i allmänhet vara af beskaffenhet, att leda till förkastande af denna plan, enligt hvilken, sedan nödiga modifikationer deruti vidtagits, landet onekligen skulle erhålla sitt behof af offentliga kartverk bättre än genom något af de öfriga förslagen tillgodosedt. Långt betänkligare syntes ett antagande af komiterades förslag vara, när uppmärksamhet egnades deråt, att detta förutsatte en rubbning i den för det topografiska kartarbetet hittills följda och allmänt gillade planen, och när kostnaderna för förändringens genomförande toges i beräkning. Kostnaden för den ekonomisk-topografiska kartläggningen i skalan 1 : 20,000 jemte kartornas utgifning för södra och mellersta Sverige skulle enligt komiterades beräkning uppgå till 6,536,800 kronor, men det vore ock visadt, att kostnadsförslaget icke tagit nödig hänsyn till flere poster, så att den beräknade summan icke kunde vara tillförlitlig, utan måste betydligt förhöjas. Då man ville och inläte sig på kartläggning af ett rike och i synnerhet ett så vidsträckt rike som Sverige, beträddes en väg, som ovilkorligen betecknades af stora utgifter, och derföre vore det ock angeläget att, innan beslut derom fattades, en så vidt ske kunde fullständig och tillförlitlig undersökning och beräkning skedde om beloppet af de för företaget erforderliga kostnader, och att dessa icke allt för lågt uppskattades. Det känbara i de uppoffringar, som ett dylikt företag kräfde, kunde väl mycket minskas derigenom, att summan fördelades till utgående under en längre följd af år, men detta medförde åter den stora olägenhet att arbetets fullbordande uppskötes till en långt aflägsen framtid. Komiterade satte denna gräns för kartläggningen af hela riket till 36 år, men utan en icke obetydande förhöjning i det af dem förutsatta årsanslag vore att befara, att rikets kartläggning enligt den af komiterade utstakade stora planen icke kunde inom denna tid fulländas.

Departementschefen har ytterligare andragit, att efter öfvervägande af hvad som förekommit och då den kostnadsbesparing, hvartill den nya organisationen öppnade utsigt, ytterst berodde deraf, huruvida den förmådde bereda den arbetsprodukt, som beräknats och hvilken äfven i någon mån skulle erhållas genom en viss eftergifvenhet i fordringar, hvilkas tillfredsställande dock syntes i icke så ringa grad öka

arbetets värde och gagnet deraf, Departementschefen ingalunda vore öfvertygad derom, att genom den nu tillämpade organisationens utbytande mot den föreslagna skulle vinnas fördelar uppvägande olägenheterna af öfvergången till ett nytt system.

Det finge visserligen medgifvas, att det ekonomiska kartverket i sin mån bidroge till ökande af den väl behöfliga kunskapen om vårt land och att det särskildt icke vore utan sitt stora intresse att vinna en bild af jordkulturens utbredning inom fäderneslandet och att erhålla jordeboken, så att säga, lagd på karta, men, äfven med erkännande af detta allt, kunde Departementschefen likväl icke underkänna rigtigheten af de reservanters mening, som uttalat sig för inställandet af denna ekonomiska verksamhet, när tillbörlig uppmärksamhet egnades åt de kostnader, som för densammas fortsättande måste tagas i anspråk. Hvilkendera af de ifrågasatta organisationerna än skulle gifvas företräde, syntes kostnaderna icke kunna eller böra skattas till lägre belopp än omkring 4,000,000 kronor, oberäknade de millioner, hvaraf i en framtid skulle för verkets bibehållande vid ett annat värde än det historiska göras behof.

Ehuru i följd häraf Departementschefen icke ansåge sig kunna i underdånighet förorda, att det ekonomiska kartverket måtte, hvad Svea- och Götaland angingo, varda bragt till fullbordan, kunde han dock icke tillstyrka att arbetet å detsamma skulle med utgången af året 1880 afbrytas. Vid kartverket funnes nemligen, på sätt den för samma år fastställda stat utvisade, anstälde 16 kartografer, hvilka vore i åtnjutande af aflöningsbelopp, utgående efter grunder, som vore af Riksdagen bestämda, och utaf den i samma stat upptagna utgiftssumma, 69,300 kronor, vore icke mindre än 42,600 kronor anordnade till arfvoden åt desse kartografer jemte sju qvinliga biträden och en vaktmästare. Vid afgifvande af sin reservation hade de två komitéledamöter, som afstyrkt kartverkets fortsättande, ansett sig böra fästa uppmärksamheten derpå, att, om den af dem tillstyrkta åtgärd blefve vidtagen, staten, hvad förenämnda personal beträffade, hade förpligtelser att uppfylla. Många af kartograferna hade nemligen lemnat förut innehafvande sysselsättning såsom landtmätare, för att vid kartverket anställas, och andra hade vid kartverket inlärt och inöfvat hvad som behöfts för erhållande af den anställning, de nu innehade, och alla hade de, nästan utan undantag, alltid fullgjort sina åligganden på ett utmärkt sätt. Toges detta i betraktande, så kunde icke förnekas, att om och när det allmänna ekonomiska kartverket förklarades icke böra vidare fortsättas, billigheten kräfde, att den vid detsamma nu anstälda personal, då till följd af ett sådant beslut den blefve ur tjenstgöring

försatt, också blefve hållen skadeslös för en förlust, som den utan egen förskyllan tillskyndats. Erkändes detta och tillika i betraktande komme att inemot två tredjedelar af kostnaderna för det ekonomiska kartverket utgjordes af arfvoden till nuvarande personalen — några nya kartografer finge, på sätt Eders Kongl. Maj:t redan förordnat, icke af chefen antagas, — syntes allt skäl tala derför, att detta kartverk icke tvärt afbrötes, utan att tills vidare bibehölles en redan för handen varande arbetskraft, som staten utan särskild kostnad kunde göra sig till godo och hvilken syntes lämpligen kunna användas dels för afslutande af kartarbetena inom Skaraborgs län, dels och förnämligast för upprättande af stomkartor m. m. för det topografiska kartverket till besparande dervid både af tid och kostnad.

Beträffande *Norrbottens läns kartverk* hade komiterade icke funnit skäl föreslå någon ändring i de bestämmelser, hvilka nu äro gällande för detta kartverk, af hvilket alla blad, som äro afsedda att utgifvas såsom ekonomiska kartor i skalan 1 : 100,000, antingen redan äro utgifna eller under gravyr; och har på grund af hvad i ämnet blifvit dels af komiterade och dels af landshöfdingen i nämnda län anfördt samt då det väl icke borde lemnas utan afseende att en arbetspersonal nu funnes, som satt sig in i den ingalunda lätta uppgiften att lefva och verka i dessa glest bebyggda trakter och hvilken, om arbetet nu blefve afbrutet, en gång återigen måste anskaffas och utbildas, Departementschefen, i likhet med komiterade, ej kunnat anse välbetänkt att nu rubba de pågående arbetena, efter hvilkas fullbordande icke mindre än 920 qvadratmil blefve fullständigt så väl ekonomiskt som topografiskt kartlagda för en i förhållande till ett så stort arbete ingalunda dryg utgift.

På grund af hvad sålunda och i öfrigt förekommit och anförts har Eders Kongl. Maj:t såsom grunder för de nådiga framställningar, hvilka beträffande det ekonomiska kartverket borde till innevarande Riksdag aflåtas, antagit och godkänt:

1:o att den *ekonomiska kartläggningen af Svea- och Götaland* icke skulle fortsättas i vidsträcktare mån än som påkallades af ett billigt afseende derpå, att den för densamma redan anstälda personal måtte tills vidare finna lämplig sysselsättning; och

2:o att den *ekonomiskt-geografiska kartläggningen af Norrbottens län* skulle enligt hittills fastställd plan fortsättas och afslutas;

och har Eders Kongl. Maj:t föreslagit Riksdagen *att*, utöfver det å sjette hufvudtiteln för närvarande för rikets ekonomiska kartverk uppförda ordinarie anslag, 6,000 kronor, under samma hufvudtitel på extra stat för år 1881 anvisa dels till fortsättande af de ekonomiskt-

geografiska kartarbetena i Norrbottens län 31,000 kronor, dels ock, på det den vid allmänna ekonomiska kartverket *redan* anstälda personal måtte under samma år kunna finna lämplig sysselsättning, för detta kartverks fullföljande 45,000 kronor, eller tillsammans 76,000 kronor.

Det har väl synts icke kunna förnekas att det ekonomiska kartverket för rikets södra och mellersta delar i sin nuvarande form icke medför fördelar, motsvarande de kostnader och den tid, som erfordras för detsammas fullbordande. Visserligen sker fältmätningen för detta kartverk i skalan 1 : 20,000, men kartorna utgifvas icke i denna skala, utan i skalan 1 : 50,000 — och detta, sedan 1870 års Riksdags beslut, blott i de fall, då medel dertill beviljas af landsting, hushållningssällskap eller kommuner — hvadan alltså de i skalan 1 : 20,000 ritade konceptkartorna i sjelfva verket blifva till nästan ingen praktisk nytta, förborgade som de äro i kartverkets arkiv. Ytterligare förringas gagnet af ifrågavarande kartverk derigenom, att detsamma icke är försedt med höjdsiffror, till följd hvaraf kartkonceptets hufvudsakliga nytta består endast deruti, att arealen kan på detsamma uträknas; och lärer jemväl böra beaktas den omständighet att, på sätt komiterade anfört, kostnaderna i väsentlig mån stegras derigenom att, till följd af den nuvarande organisationen af de topografiska och ekonomiska kartverken samt arbetenas derpå grundade fördelning, fältmätning eger rum *två gånger*, eller så väl i skalan 1 : 20,000 som i skalan 1 : 50,000, likasom ock komiterades framställningar beträffande anlitandet af billigare arbetspersonal och mindre kostsamma reproduktionsmetoder torde vara förtjenta af synnerlig uppmärksamhet.

Att åter ett kartverk, bearbetadt hufvudsakligen enligt den af komiterades flertal framstälda plan, skulle i många hänseenden blifva till mycket gagn, har redan, på sätt ofvan är omförmäldt, blifvit i statsrådsprotokollet vitsordadt, och kan i sådant hänseende härtill ytterligare anföras, att en dylik karta i skalan 1 : 20,000, som medgifver framställandet af ett tunnland på ett temligen tydligt sätt (en qvadrat med ungefär $1,_{20}$ liniers sida), och försedd med lämplig terrängbeteckning och höjdsiffror, måste för en hvar, som behöfver utföra ett kartarbete eller en afvägning i en trakt, öfver hvilken sådan karta blifvit upprättad, vara till högst väsentlig nytta. Härvid bör dessutom särskildt uppmärksammas, att 20,000-dels kartan kan, på sätt i Belgien redan skett, medelst fotografi förstoras, så att man erhåller en karta i skalan 1 : 10,000, hvilkens yta är 4 gånger så stor som 20,000-dels kartans och 100 gånger så stor som 100,000-dels kartans (den nuvarande topografiska). På en sålunda förstorad karta blifver tunnlandet en qvadrat med ungefär en fjerdedels decimaltums eller $2,_{4}$ liniers sida; och

lärer det alltså ligga i öppen dag, att allt kartarbete och all företagsamhet, som berör jorden, såsom odlingar, väganläggningar, afdikningar, vattenaftappningar, m. m. d., måste komma att skörda betydande fördelar af en dylik förstorad karta, hvilken, sedan 20,000-dels kartan blifvit fullbordad, kan, efter i Belgien inhemtad erfarenhet, för jemförelsevis ringa kostnad åstadkommas; och vill det synas som om just det ändamål, hvilket det ekonomiska kartverket hufvudsakligen varit afsedt att fylla, men hvilket till följd af ofvan antydda och af komiterade närmare utvecklade omständigheter icke dermed kunnat ernås, skulle kunna på ofvan angifvet sätt blifva fullt tillgodosedt.

Då emellertid komiterade ej kunnat enas om lämpligaste sättet för kartverkens samfälda bearbetande, samt frågan, huruvida det ekonomiska kartverket bör alldeles upphöra eller fullföljas hufvudsakligen enligt den af komiterades flertal framstälda plan, måste i väsentlig mån bero af de kostnader, som deraf komma att betingas, och de beräkningar, som i sådant hänseende blifvit i komitébetänkandet förebragta, enligt hvilka det af komiterades flertal föreslagna kartverket skulle vara fullbordadt inom 36 år med en årskostnad af omkring 220,000 kronor, varit föremål för ganska väsentliga anmärkningar, men det alltid måste vara svårt, om icke omöjligt, att på förhand utan praktiska, för ändamålet särskildt anstälda försök beräkna de besparingar af kostnader och tid, som genom de olika metoderna skulle kunna ernås, vore det, enligt Riksdagens förmenande, önskvärdt att dylika försök blefve anstälda, helst sådant så mycket snarare bör kunna ske, som det ekonomiska kartverket i allt fall af ofvan angifna skäl icke lärer kunna genast upphöra, utan åtminstone under de närmaste åren torde komma att fortvara, och således äfven de för detta kartverk anvisade medel lära kunna för ändamålet användas, så att försökens anställande i intet fall behöfver förorsaka statsverket några särskilda kostnader. För ordnande af dessa försök borde sannolikt den af komiterade enhälligt föreslagna kommissionen för de allmänna kartverken blifva särdeles lämplig, och skulle denna kommission kunna företaga den ytterligare praktiska utredning rörande kostnaderna för det föreslagna landkartverket, som må finnas af behofvet påkallad; och torde alltså en dylik kommission böra tillsättas för utrönande, huru kartverkens gemensamma arbete må kunna ordnas så, att bästa möjliga produkt erhålles för minsta möjliga kostnad och under den kortaste tid, som omständigheterna medgifva.

Eders Kongl. Maj:ts framställning beträffande Norrbottens läns kartverk har likasom den i statsrådsprotokollet öfver civilärenden för

den 9 sistlidne Januari meddelade utredning rörande anslagsbehofvet för nästkommande år icke gifvit anledning till någon Riksdagens erinran.

Då Riksdagen alltså anser att, innan ett definitivt inställande af bearbetningen utaf ekonomiska kartverket för mellersta och södra delarne af riket ifrågakommer, de undersökningar, som erfordras för bedömande af kostnaderna för ordnande af ett kartverk i hufvudsaklig öfverensstämmelse med det af komiterades flertal uppgjorda förslag, böra anordnas, får Riksdagen i underdånighet anhålla, att praktiska försök i ofvan antydda hänseenden må varda anstälda och kostnaderna derför bestridas af de till kartverken anvisade medel; hvaremellertid Riksdagen, utöfver det å sjette hufvudtiteln för närvarande för rikets ekonomiska kartverk uppförda ordinarie anslag 6,000 kronor, under samma hufvudtitel på extra stat för år 1881 anvisat dels till fortsättande af de ekonomiskt-geografiska kartarbetena i Norrbottens län 31,000 kronor och dels för det allmänna ekonomiska kartverket 45,000 eller tillsammans 76,000 kronor.

Öfverståthållareembetet.

4:o. Eders Kongl. Maj:t har föreslagit Riksdagen att:

dels, med de i statsrådsprotokollet öfver civilärenden den 9 sistlidne Januari föreslagna vilkor och förbehåll i afseende å förändrad organisation och lönereglering, godkänna det i samma protokoll intagna förslag till ny stat för *underståthållaren* och *Öfverståthållareembetets kansli*;

dels för tillämpning af berörda nya aflöningsstat höja ordinarie anslaget "*Öfverståthållareembetet*" från 82,122 kronor till 88,422 kronor eller med 6,300 kronor; och

dels *förklara*, att möjligen ifrågakommande utbetalning af en nu varande ordinarie kanslists lön på den hittills gällande staten finge bestridas af det på nya staten uppförda anslaget till "extra biträden och vikariatsersättning m. m.", äfvensom att den i nu gällande stat uppförda aflöning för ledigblifven eller under året ledigblifvande, till indragning afsedd befattning vid Öfverståthållareembetets kansli finge ställas till nämnda embetes förfogande för påbörjande af den nya organisationens genomförande och göromålens bestridande i enlighet dermed.

Den föreslagna nya staten var af följande lydelse:

	Lön. Kronor.	Tjenstgöringspenningar. Kronor.	Summa. Kronor.	
Underståthållaren	5,000	2,500	7,500	
Sekreteraren	4,400	2,000	6,400	Efter 5 år kan lönen höjas med 600 kr.
1 Notarie	1,500	1,000	2,500	Efter 10 årkan lönen höjas med 500 kr.
1 Dito	1,500	1,000	2,500	
1 Vaktmästare	500	300	800	Efter 10 år kan lönen höjas med 100 kronor.
1 Dito	500	300	800	
Till Öfverståthållareembetets förfogande för extra biträden och vikariatsersättning m. m.	— —	— —	4,000	
Till Öfverståthållareembetets förfogande såsom bidrag till aflöningen åt exekutionsbetjeningen	— —	— —	12,200	
Summa kronor	— —	— —	36,700	

På sätt en jemförelse mellan förestående och nu gällande stater utvisat, innefattade förevarande nådiga framställning en väsentlig minskning i antalet tjenstemän vid Öfverståthållareembetets kansli, i det nemligen fogaten, aktuarien, de två kanslisterne och kammarskrifvaren blifvit ur den nya staten uteslutne. De åtgärder, hvilka enligt den i statsrådsprotokollet förebragta utredning härför skulle vidtagas, äro i korthet sammanfattade följande:

att utsökningsmålens handläggning, hvilken nu är fördelad mellan underståthållaren och fogaten, skulle uteslutande ombesörjas af den förre;

att sekreteraren skulle öfvertaga skyldigheten att föredraga och kontrasignera dessa mål, vid hvilkas uppsättande och expedierande biträde borde honom lemnas af de begge notarierne, de der jemväl i öfrigt borde tillhandagå sekreteraren i den mån sådant erfordrades och deras tid medgåfve;

att de till kansliet inkommande skrifvelser, som innefattade begäran om handräckning i brottmål rörande icke häktade personer, borde, efter att en gång hafva blifvit i kansliet diarieförda, derifrån öfverlemnas direkte till den, som hade att omedelbart ombesörja verkställigheten, hvarefter denne borde anteckna handlingarna i af honom

fördt diarium, uti hvilket beslutet med order om verkställighet borde införas, samt, efter fullgjord verkställighet, redovisning ske omedelbart till den, som ombesörjde skriftvexlingen;

att bestyret med i fråga varande orders meddelande, samt kontrollen öfver verkställigheten, för hvilken kontroll endast granskning af underexekutorns diarium komme att erfordras, borde uppdragas åt underståthållaren;

att bestyret med öfvervakandet af verkställigheten i brottmål rörande häktade personer jemväl borde uppdragas åt underståthållaren, hvilken i sådant fall tillika borde öfvertaga det med fogattjensten förenade återstående åliggandet att utöfva tillsynen öfver Stockholms stads ransakningsfängelse;

att diarieföringen af utsökningsmålen, hvilken nu verkställdes af aktuarien, borde anförtros åt ett extra biträde;

att med verkställigheten i de ärenden, der handräckning begärts för uttagande af lösen, kommunalutskylder och andra afgifter, borde förfaras så, att skrifvelserna från sekreterare-expeditionen direkte öfverlemnades till vederbörande underexekutor, hvilken skulle omedelbart i sekreterare-expeditionen redovisa för verkställigheten, hvarigenom aktuariens befattning med dessa ärenden komme att upphöra;

att den aktuarien åliggande tillsyn öfver arkivet borde uppdragas åt sekreteraren;

att den sekreterarens kanslist åliggande diarieföring, brefskrifning och renskrifning borde, under sekreterarens inseende och ansvar, anförtros åt en amanuens eller extra ordinarie kanslist, hvilken mot arfvode anställdes, samt all utskrift hufvudsakligast ombesörjas af renskrifvare mot godtgörelse af Sjette hufvudtitelns förslagsanslag till skrifmaterialier och expenser, ved m. m. enligt behörigen granskade räkningar, som innefattade tydlig uppgift å grunden, hvarefter ersättningen beräknades; samt

att de med kammarskrifvarebefattningen förenade göromål beträffande räkenskapsföringen angående depositions- och öfriga medel borde ombesörjas af sekreteraren.

Förutom nu omförmälda grunder för regleringen borde vidare iakttagas, att den anordning, enligt hvilken sekreteraren i Öfverståthållareembetets kansli uppburit en del af den sekreteraren i Öfverståthållareembetet för polisärenden egentligen tillkommande passlösen, komme att upphöra.

Dessutom borde, i öfverensstämmelse med hvad vid andra lönereglering på senare tider iakttagits, all lösen för de från kansliet utgående expeditioner till statsverket indragas och med stämpelpapper

ersättas, dock med det vid ifrågavarande regleringar och särskildt uti Kongl. brefvet angående lönereglering för vissa af de till landsstaten hörande tjenster den 31 Maj 1878 gjorda undantag af lösen för sådana expeditioner, som part eller annan på egen begäran erhölle och eljest icke vore pligtig att lösa.

Då nu omförmälda grunder för organisationen synts Riksdagen väl lämpade efter förhållandena och ledande till väsentlig förenkling i göromålen, har Riksdagen ansett desamma böra vinna godkännande.

Hvad beträffar de i den föreslagna nya staten upptagna aflöningsbelopp, hafva dessa endast i fråga om aflöningen för *underståthållaren* och *sekreteraren* gifvit anledning till någon erinran. Då aflöningen för öfverdirektören vid Statistiska Centralbyrån, landtmäteridirektören, öfverintendenten och Kongl. öfverbibliotekarien, hvilka samtlige äro chefer för sjelfständiga embetsverk, blifvit vid de under senare tiden verkstälda lönereglerings bestämd till lön 5,000 kronor och tjenstgöringspenningar 2,000 kronor, har det synts Riksdagen som om ett ordnande af underståthållarens aflöning efter enahanda grund borde uppfylla alla billiga anspråk, helst om i betraktande tages att han dessutom af Stockholms stad uppbär 2,250 kronor årligen; och har Riksdagen derföre funnit sig böra vidtaga den afvikelse från Eders Kongl. Maj:ts ifrågavarande framställning, att underståthållarens tjenstgöringspenningar bestämts allenast till 2,000 kronor eller 500 kronor mindre än Eders Kongl. Maj:t föreslagit.

Vidkommande åter aflöningen för sekreteraren, var densamma föreslagen att utgå med enahanda belopp, som för landssekreteraren i Stockholms län eller lön 4,400 kronor, tjenstgöringspenningar 2,000 kronor samt ett ålderstillägg efter 5 år af 600 kronor. Då emellertid landssekreterarne i 8 af rikets län i tjenstgöringspenningar åtnjuta allenast 1,500 kronor, samt dessa befattningar alltid måste anses vara i vigt och ansvar fullt jemförliga med sekreteraretjensten i Öfverståthållareembetets kansli, har Riksdagen funnit sig ega befogad anledning att fastställa tjenstgöringspenningarna för bemälde sekreterare till allenast 1,500 kronor, så mycket mer som han i allt fall blifver väsentligt bättre aflönad än sekreterarne i de centrala embetsverken, samt på sådant sätt det i Eders Kongl. Maj:ts förslag iakttagna förhållandet mellan underståthållarens och sekreterarens löneförmåner blifver bibehållet.

Hvad angår det i förslaget upptagna beloppet 12,200 kronor, afsedt att användas såsom bidrag till aflöning åt exekutionsbetjeningen, har, enär det kan vara ovisst huruvida icke utgifterna härför rätteligen böra bestridas uteslutande af Stockholms stad samt utredning

härutinnan torde kunna förväntas blifva förebragt af den utaf Eders Kongl. Majt tillsatta skatteregleringskomitén, berörda belopp synts för närvarande böra beviljas endast såsom extra anslag för år 1881.

För tillgodonjutande af de nya aflöningsförmånerna skulle följande vilkor gälla, nemligen:

1:o att innehafvare af någon utaf nu ifrågavarande befattningar skall vara underkastad den vidsträcktare tjenstgöringsskyldighet och jemkning i åligganden, som kan varda föreskrifven;

2:o att med några af berörda embeten eller tjenster icke må förenas annan tjenst på rikets eller riksdagens stat, ej heller annan tjenstebefattning, med mindre den finnes icke vara hinderlig för fullgörande af tjenstgöringen hos Öfverståthållareembetet; dock att tjensteman, som vid den nya löneregleringens inträdande redan innehar tjenst utom Öfverståthållareembetet, må densamma bibehålla, så länge den icke är för tjenstgöringen vid Öfverståthållareembetet hinderlig;

3:o att underståthållaren och sekreteraren icke heller må emottaga befattning på kommuns stat;

4:o att de med hvarje befattning förenade tjenstgöringspenningar få uppbäras endast för den tid, tjenstens innehafvare verkligen tjenstgjort eller åtnjutit semester, men skola för den tid, han eljest varit från tjenstgöring befriad, utgå till den, som tjensten förrättat;

5:o att den, som af sjukdom hindras att sin tjenst förrätta, eger uppbära hela lönen; men att den, som eljest undfår ledighet för svag helsas vårdande, enskilda angelägenheter eller särskilda uppdrag, kan förpligtas att under ledigheten utöfver sina tjenstgöringspenningar afstå så mycket af lönen, som för tjenstens förrättande erfordras eller eljest pröfvas skäligt;

6:o att, der förhöjning af lönen efter viss tids innehafvande af samma tjenst anses böra medgifvas, sådan förhöjning icke må inträda med mindre innehafvaren under mer än fyra femtedelar af denna tid sjelf bestridt sin eller, på grund af förordnande, annan statens tjenst, dock att härvid icke må föras honom till last den tid, då han åtnjutit semester; samt att i öfrigt iakttages, att löntagare tillgodoräknas den tid, som före den nya statens utfärdande förflutit från det han till tjensten utnämndes; men att den högre aflöningen ej får tillträdas förr än vid början af kalenderåret näst efter det, då den stadgade tjensteåldern blifvit uppnådd; och

7:o att semester må, när sådant utan hinder för göromålens behöriga gång kan ske, åtnjutas af underståthållaren och sekreteraren under högst en och en half månad och af notarierne under högst en månad årligen.

Dessa vilkor öfverensstämma med dem, som genom Kongl. kungörelsen den 31 Maj 1878 blifvit föreskrifna för åtnjutande af de fastställda förändrade löneförmånerna för vissa embets- och tjenstemän vid landsstaten, och hafva förty vunnit Riksdagens bifall.

Vid Eders Kongl. Maj:ts förslag derom, att möjligen ifrågakommande utbetalning af en nuvarande ordinarie kanslists lön på den hittills gällande staten finge bestridas af det på nya staten uppförda anslaget till »extra biträden och vikariatsersättning m. m.» äfvensom att den i nu gällande stat uppförda aflöning för ledigblifven eller under året ledigblifvande, till indragning afsedd befattning vid Öfverståthållareembetets kansli finge ställas till embetets förfogande för påbörjande af den nya organisationens genomförande, har Riksdagen ej haft något att erinra.

Då alltså slutsumman af den nya staten, genom afdrag med 500 kronor å tjenstgöringspenningarna för en hvar af underståthållaren och sekreteraren, samt öfverflyttande på extra stat af anslaget, 12,200 kronor, till bidrag till aflöning åt exekutionsbetjeningen, kommer att uppgå till allenast 23,500 kronor, har ordinarie anslaget »Öfverståthållareembetet» bort minskas med skilnaden mellan sistnämnda belopp och slutsumman 30,400 kronor af den för underståthållaren och Öfverståthållareembetets kansli nu gällande ordinarie staten, eller med 6,900 kronor.

På grund af hvad sålunda förekommit och anförts har Riksdagen *dels* med ofvan intagna vilkor och förbehåll i afseende å förändrad organisation och löneregler godkänt härhos bilagda (Litt. A.) förslag till ny stat för underståthållaren och Öfverståthållareembetets kansli; *dels* för tillämpning af berörda nya aflöningsstat nedsatt ordinarie anslaget »Öfverståthållareembetet» från 82,122 kronor till 75,222 kronor, eller med 6,900 kronor; *dels* såsom bidrag till aflöning åt exekutionsbetjeningen i Stockholm på extra stat för år 1881 anvisat ett belopp af 12,200 kronor; *dels ock* förklarat, att möjligen ifrågakommande utbetalning af en nuvarande ordinarie kanslists lön på den hittills gällande staten må bestridas af det på nya staten uppförda anslaget till »extra biträden och vikariatsersättning m. m.», äfven som att den i nu gällande stat uppförda aflöning för ledigblifven eller under året ledigblifvande, till indragning afsedd befattning vid Öfverståthållareembetets kansli må ställas till nämnda embetes förfogande för påbörjande af den nya organisationens genomförande och göromålens bestridande i enlighet dermed;

5:o. Under denna anslagstitel har Eders Kongl. Maj:t slutligen, enär det för utgifvande af tidningen »*Polisunderrättelser*» beviljade anslag 10,000 kronor vore anvisadt endast för år 1880, men det borde anses

otvifvelaktigt, att tidningens utgifvande jemväl efter nämnda år vore af behofvet högeligen påkalladt, samt någon nedsättning i anslaget ej kunde ega rum, så framt det med tidningen afsedda ändamålet skulle vinnas, äskat beviljande af ett anslag å 10,000 kronor för fortsatt utgifvande under år 1881 af omförmälda tidning; varande denna nådiga framställning af Riksdagen bifallen.

Landsstaterna i länen.

6:o. Eders Kongl. Maj:t, som den 2 sistlidne Januari till pröfning förehaft de af utsedde komiterade uti underdånigt betänkande den 13 Oktober 1875 angående tjenste- och löneregleringen för landsstaten framstälda förslag om förändring af räntmästarebefattningarna och indragning af häradsskrifvaretjensterna samt bestridande af de med dessa befattningar förenade göromål och dervid ogillat komiterades ifrågavarande framställningar, har nu föreslagit Riksdagen, att

dels, med godkännande af de enligt ofvannämnda statsrådsprotokoll den 9 i denna månad föreslagna grunder och närmare bestämmelser för löneregleringen för landträntmästare och häradsskrifvare, besluta:

att alla till landträntmästare och häradsskrifvare anslagna boställen eller löningsjordar till statsverket indragas den 14 Mars 1883, dock med iakttagande,

att sådan indelningshafvare eger att, om han så önskar, under sin återstående tjenstetid och med rätt till fardagsår för sig eller sterbhus fortfarande såsom löneförmån åtnjuta sitt boställe eller sin löningsjord mot det afdrag å den kontanta lönen, som efter uppskattning kan blifva bestämdt; samt

att staten, då han från vederbörande indelningshafvare eller hans sterbhus öfvertager boställe eller löningsjord, efter värdering vid syn jemväl öfvertager sådana å fastigheten befintliga, indelningshafvaren tillhöriga åbyggnader, som vid synen anses vara för fastigheten nyttiga;

att med löneregleringens inträdande skall för deri inbegripne tjenstemän upphöra den nu varande rättigheten till expeditionslösen, uppbördsprocenter, provisioner, arfvoden af allmänna bevillningen samt öfriga extra inkomster; dock med det undantag, att följande sportler komma att till samme tjenstemän fortfarande utgå, nemligen:

a) lösen för sådana expeditioner, som part eller annan på egen begäran erhåller eller eljest icke författningsenligt är pligtig att lösa;

b) provisioner för uppbörd och redovisning af landstings, kommuners eller enskilda inrättningars afgifter, eller utaf medel af än mer enskild natur; och

c) den häradsskrifvarne tillkommande debetsedelslösen; samt tillsvidare och intilldess annorlunda kan vara förordnadt,

d) åklagareandelar af sakören;

dels, under detta förbehåll och med föreslagna vilkor i öfrigt, godkänna följande aflöningsstater:

I. *för landträntmästare:*

	Lön.	Tjenstgöringspenningar.	Summa.	
a) i Malmöhus, Elfsborgs, Östergötlands, Skaraborgs, Göteborgs och Bohus, Kalmar, Kristianstads och Vermlands län	3,000: —,	1,500: —,	4,500: —	Efter fem år kan lönen höjas med 500 kronor.
b) i Jönköpings, Kronobergs, Stockholms, Kopparbergs, Örebro, Gefleborgs, Vesternorrlands och Södermanlands län	3,000: —,	1,300: —,	4,300: —	
c) i Blekinge, Hallands, Vestmanlands, Upsala, Vesterbottens, Norrbottens, Jemtlands och Gotlands län	3,000: —,	1,000: —,	4,000: —.	

II. *för häradsskrifvare.*

lön ..... kronor 2,000: — (Efter tio år kan lönen höjas med 500 kronor.)

tjenstgöringspenningar ..... „ 500: —,

med tillägg å tjenstgöringspenningarna af 75 kronor för hvarje börjadt femtusental af folkmängden i tjenstedistriktet; dock så att tillägget icke i något fall må understiga 300 kronor;

dels för bestridande af dessa aflöningar öka det ordinarie anslaget till "landsstaterna i länen" med 163,185 kronor;

dels, under förutsättning af bifall härtill, medgifva, att anslaget "*landsstaterna i länen*", med inberäkning af nu särskildt uppförda penningeanslagen till *ersättande af arrende för lägenheten Hushagen* jemte forsellön och till *bestridande af lösen för åtskilliga i den landshöfdingen i Vesternorrlands län anvisade lön ingående räntepersedlar*, må beräknas sålunda:

anvisning i kontant, (deraf 95,000 kronor reservationsanslag),	2,343,539: —
indelning och dermed jemförlig anvisning, på förslag:	
friheter	8,500: —
ersättningar	150,900: —
Summa kronor	2,502,939: —

Då den i statsrådsprotokollet förebragta utredning i fråga om komiterades förslag rörande häradsskrifvaretjensternas indragning och bestridandet af de dessa befattningar tillhörande göromål synts innefatta öfvertygande skäl för dessa tjensters bibehållande, samt Riksdagen med en sådan uppfattning måst anse det angeläget att aflöningen för denna klass af landsstatstjenstemän blifver ordnad efter enahanda grunder, som för flertalet af tjenstemännen vid landsstaten redan för två år sedan blifvit fastställda, har Riksdagen icke tvekat att nu medgifva en slutlig löneregleringen för häradsskrifvarne.

Hvad åter angår landträntmästarebefattningarna, har Riksdagen icke kunnat för närvarande medgifva någon löneregleringen för dessa tjenster.

De af Eders Kongl. Maj:t för åtnjutande af de nya löneförmånerna föreslagna vilkoren äro, i hvad desamma afse häradsskrifvarne, följande:

att häradsskrifvare skall vara underkastad såväl den vidsträcktare tjenstgöringsskyldighet och jemkning i åligganden, som ock den reglering af tjenstgöringsområde, som kan varda föreskrifven;

att med häradsskrifvaretjenst icke må förenas annan tjenst på rikets eller Riksdagens stat, ej heller annan tjenstebefattning, med mindre den finnes icke vara hinderlig för fullgörande af tjenstgöringen vid landsstaten; dock att häradsskrifvare, som vid den nya löneregleringens inträdande redan innehar tjenst utom landsstaten, må densamma bibehålla, så länge den icke är för tjenstgöringen vid landsstaten hinderlig;

att de med hvarje befattning förenade tjenstgöringspenningar få uppbäras endast för den tid, tjenstens innehafvare verkligen tjenstgjort, men skola för den tid, han eljest varit från tjenstgöring befriad, utgå till den, som tjensten förrättat;

att den med häradsskrifvaretjenst förenade förmån af debetssedelslösen skall tillfalla den, som under ordinarie tjensteinnehafvares tjenstledighet debiteringen förrättat;

att den, som af sjukdom hindras att sin tjenst förrätta, eger upp-

bära hela lönen, men att den, som eljest undfår ledighet för svag helsas vårdande, enskilda angelägenheter eller särskilda uppdrag, kan förpligtas att under ledigheten utöfver sina tjenstgöringspenningar afstå så mycket af lönen, som för tjenstens förrättande erfordras eller eljest pröfvas skäligt; samt

att, der förhöjning af lönen efter viss tids innehafvande af samma tjenst anses böra medgifvas, sådan förhöjning icke må inträda, med mindre innehafvaren under mer än fyra femtedelar af denna tid sjelf bestridt sin eller på grund af förordnande annan statens tjenst, dervid iakttages att löntagare tillgodoräknas den tid, som före den nya statens utfärdande förflutit från det han till tjensten utnämndes eller enligt nådiga cirkuläret den 7 Mars 1873 förordnades att densamma förestå, men att den högre aflöningen ej får tillträdas förr, än vid början af kalenderåret näst efter det år, då den stadgade tjensteåldern blifvit uppnådd.

Då dessa vilkor, med tillägg allenast af föreskriften derom, att den med häradsskrifvaretjenst förenade förmån af debetsedelslösen skall, lika med tjenstgöringspenningarna, tillfalla den, som under ordinarie innehafvares tjenstledighet debiteringen förrättat, i tillämpliga delar öfverensstämma med de i afseende å lönereglerings för flertalet af landsstatstjenstemännen af Riksdagen godkända och genom Kongl. kungörelsen den 31 Maj 1878 fastställda vilkor för de nya lönernas åtnjutande, hafva desamma vunnit Riksdagens bifall.

Hvad härefter angår den föreslagna aflöningsstaten för häradsskrifvarne har i statsrådsprotokollet anförts, bland annat, att, då häradsskrifvarnes mest betungande göromål, mantalsskrifningen och debiteringen, otvifvelaktigt, med hänseende till det arbete desamma kräfde, i det allra närmaste rättade sig efter folkmängden inom tjenstedistriktet, samt debetsedelslösen — hvilken i medeltal under åren 1863—1872 för de särskilda häradsskrifvaretjensterna medfört en årlig inkomst, vexlande mellan 124 och 675 kronor, — om än egnad att i någon mån utjemna förhållandet de särskilda fögderierna emellan, likväl, i betraktande af den högst betydliga skiljaktigheten i fögderiernas folkmängd, icke förmådde att i förevarande hänseende åstadkomma full rättvisa, borde häradsskrifvarnes tjenstgöringspenningar i viss mån bestämmas i förhållande till fögderiernas folkmängd. Denna grundsats kunde naturligtvis på flera olika sätt tillämpas; men, med afseende särskildt å angelägenheten att, så vidt möjligt vore, förekomma allt för ofta inträffande ändringar i aflöningsbeloppen, syntes det ändamålet bäst tillgodoseende och för statsverket jemförelsevis minst betungande sättet vara, att häradsskrifvarnes tjenstgöringspenningar fastställdes till

500 kronor för hvarje befattning, med tillägg derutöfver af 75 kronor för hvarje börjadt femtusental af folkmängden inom tjenstedistriktet; dervid dock till förekommande af en allt för ofördelaktig ställning för häradsskrifvarne i de tre fögderier, hvilkas folkmängd enligt senaste uppgifter understege 15,000 personer, borde stadgas, att tillägget icke finge understiga 300 kronor.

Enligt de på senaste folkmängdsuppgifter grundade beräkningar, skulle, derest häradsskrifvarnes tjenstgöringspenningar fastställdes på nu omförmälda sätt, desamma komma att utgöra:

i 10	fögderier,	med	folkmängd	understigande	20,000	personer,	kr.	800.
„ 24	„	„	„	mellan	20,000—25,000	„	„	875.
„ 15	„	„	„	„	25,000—30,000	„	„	950.
„ 23	„	„	„	„	30,000—35,000	„	„	1,025.
„ 16	„	„	„	„	35,000—40,000	„	„	1,100.
„ 9	„	„	„	„	40,000—45,000	„	„	1,175.
„ 9	„	„	„	„	45,000—50,000	„	„	1,250.
„ 4	„	„	„	„	50,000—55,000	„	„	1,325.
„ 3	„	„	„	„	55,000—60,000	„	„	1,400.
„ 3	„	„	„	„	60,000—65,000	„	„	1,475.

Riksdagen, som lika med Eders Kongl. Maj:t funnit den sålunda uppkommande skilnad i beloppet af i fråga varande löneförmån kunna, om derjemte tages i betraktande den större inkomst af dedetsedelslösen, som bör kunna påräknas i de folkrikare fögderierna, ungefärligen motsvara ej blott häradsskrifvarnes i dessa fögderier större arbete, än ock de särskilda kostnader, de måste vidkännas för aflöning och underhåll af erforderliga tjenstebiträden, har ansett sig böra godkänna den för nu ifrågavarande tjenstemän föreslagna staten, hvilken jemväl i öfrigt synts vara efter behofvet väl lämpad.

För genomförande af den utaf Eders Kongl. Maj:t föreslagna lönereglerings för landträntmästare och häradsskrifvare, skulle, enligt en i statsrådsprotokollet meddelad utredning, kostnaderna, förutom ålderstillägg, blifva följande

24 landträntmästare	kronor	102,400: —
116 häradsskrifvare	„	352,175: —
Summa	kronor	454,575: —

Då de tillgångar, hvilka för bestridande af ofvan bemälde tjenstemäns aflöning nu funnes å landsstatens ordinarie anslag uppförda, utgjorde:

löner för landträntmästare	kronor	47,982: —	
„ „ häradsskrifvare	„	172,502: —	
hyresersättning för häradsskrifvare	„	26,400: —	246,884: —
hvartill komme i stat beräknade värdet af boställsförmåner:			
för landträntmästare	kronor	1,074: —	
„ häradsskrifvare	„	10,684: —	11,758: —
		Summa kronor	258,642: —,

skulle alltså, derest icke någon ytterligare tillgång funnes att för ändamålet anlita, för löneregleringens genomförande erfordras en förhöjning å landsstatens ordinarie anslag af 195,933 kronor.

Enligt hvad Statskontoret uti sin berättelse angående statsverkets tillstånd och behof meddelat, hade emellertid vid bestämmande, i enlighet med de för flertalet af landsstatens embets- och tjenstemän fastställda nya aflöningsgrunderna, af afdrag å kontanta aflöningen för sådane indelningshafvare, hvilka komme att äfven efter nästlidna års ingång såsom löneförmån åtnjuta boställe eller löningsjord, dessa afdrag vid hittills verkstälda uppskattningar blifvit fastställda till belopp, som med sammanlagdt 48,350 kronor 59 öre öfverstege den för sådana boställen eller löningsjordar i staten förut uppförda ränta och afkastning. — Härvid borde likväl till en början erinras, att, på sätt statsrådsprotokollet för den 8 Januari 1879 gåfve vid handen, med nu ifrågavarande tillgång borde bestridas ersättning för i staten förut uppförd ränta och afkastning af vissa då mera indragna boställen och löningsjordar jemte hyresersättning till en häradsskrifvare med tillsammans 11,717 kronor.

Vidare utgjorde, enligt en uti Statskontorets förut nämnda berättelse meddelad uppgift rörande de under år 1879 indragna landsstatsboställen, för hvilka ersättning till vederbörande tjenstemän icke blifvit å anslaget till landsstaten uppförd, summan af dessa ersättningar, efter afdrag af de för häradsskrifvareboställen belöpande, hvilka, under förutsättning att löneregleringen för desse tjenstemän nu blefve genomförd, icke vidare behöfde tagas i beräkning, 3,885 kronor, hvilket belopp jemväl syntes böra anvisas till utgående från den till följd af högre uppskattning af en del boställen uppkomna tillgång.

Om således till sistnämnda belopp, 3,885 kronor, lades förberörda 11,717 kronor, och den sålunda uppkommande summan, 15,602 kronor, afräknades från den på nyss omförmälda sätt uppkomna särskilda tillgång af 48,350 kronor 59 öre, återstode ett belopp af ej mindre än 32,748 kronor 59 öre, hvilket syntes kunna tagas i anspråk för löneregleringen för räntmästare och häradsskrifvare; och skulle vid sådant

förhållande, utom det för ålderstilläggen behöfliga anslag, för löneregleringens genomförande å landsstatens ordinarie anslag erfordras en förhöjning af 163,184 kronor 41 öre, eller, med tillämpning af grundsatsen om anslagens beräknande till jemna tal, 163,185 kronor.

Då Riksdagen icke bifallit den föreslagna löneregleringen för landträntmästarne, har sistnämnda belopp, 163,185 kronor, bort minskas med skilnaden mellan summan af de föreslagna nya aflöningsbeloppen för desse tjenstemän, 102,400 kronor, och sammanlagda beloppet af de för bestridande af deras aflöning i staten nu upptagna tillgångar, 49,056 kronor, eller med 53,344 kronor, och erfordras alltså för genomförande af löneregleringen för häradsskrifvarne en tillökning i anslaget till landsstaterna i länen med 109,841 kronor.

På grund af hvad sålunda förekommit och anförts och då i statsrådsprotokollet finnes antydt, att Eders Kongl. Maj:t framdeles ville taga i nådigt öfvervägande, om och i hvad mån rätt till ersättning för resor i tjensteärenden kunde häradsskrifvarne förunnas, har Riksdagen, som för närvarande icke bifallit Eders Kongl. Maj:ts förevarande nådiga framställningar, i hvad de afse ifrågasatt löneregleringen för landträntmästarne, deremot, med godkännande af föreslagna grunder och närmare bestämmelser för löneregleringen för häradsskrifvare, samt med Eders Kongl. Maj:t förbehållen rätt att framdeles, i sammanhang med den slutliga pröfningen af frågan om öfriga fögderitjenstemäns rätt till ersättning för resor i tjensteärenden, bestämma den ersättning, som må häradsskrifvarne förunnas för sådana resor, för hvilka de nu äro berättigade att åtnjuta ersättning, beslutit

dels att alla till häradsskrifvare anslagna boställen eller löningsjordar till statsverket indragas den 14 Mars 1883; dock med iakttagande

att sådan indelningshafvare eger att, om han så önskar, under sin återstående tjenstetid och med rätt till fardagsår för sig eller sterbhus, fortfarande såsom löneförmån åtnjuta sitt boställe eller sin löningsjord mot det afdrag å den kontanta lönen, som efter uppskattning kan blifva bestämdt; samt

att staten, då han från vederbörande indelningshafvare eller hans sterbhus öfvertager boställe eller löningsjord, efter värdering vid syn jemväl öfvertager sådana å fastigheten befintliga, indelningshafvaren tillhöriga åbyggnader, som vid synen anses vara för fastigheten nyttiga;

och dels att, med löneregleringens inträdande skall för häradsskrifvarne upphöra den nu varande rättigheten till expeditionslösen, uppbördsprocenter, provisioner, arfvoden af allmänna bevillningen samt öfriga extra inkomster; dock med det undantag, att följande sportler komma att till samme tjenstemän fortfarande utgå, nemligen:

lösen för sådana expeditioner, som part eller annan på egen begäran erhåller eller eljest icke författningsenligt är pligtig att lösa;

provisioner för uppbörd och redovisning af landstings, kommuners eller enskilda inrättningars afgifter eller utaf medel af än mer enskild natur; och

den häradsskrifvarne tillkommande debetsedelslösen; samt tills vidare och intilldess annorlunda kan varda förordnadt

åklagareandelar af sakören;

hvarjemte Riksdagen *dels* under omförmälda förbehåll och med föreslagna vilkor i öfrigt, godkänt följande aflöningsstat för häradsskrifvare:

Lön	kronor 2,000: —,	Efter tio år kan lönen höjas med 500 kronor.
Tjenstgöringspenningar	„ 500: —;	

med tillägg å tjenstgöringspenningarna af 75 kronor för hvarje börjadt femtusental af folkmängden i tjenstedistriktet; dock så att tillägget icke i något fall må understiga 300 kronor;

dels för bestridande af dessa aflöningar ökat det ordinarie anslaget till "landsstaterna i länen" med 109,841 kronor;

dels ock medgifvit, att berörda anslag till "landsstaterna i länen", med inberäkning af de nu särskildt uppförda penningeanslagen till ersättande af arrendet för lägenheten Hushagen jemte forsellön och till bestridande af lösen för åtskilliga i den landshöfdingen i Vesternorrlands län anvisade lön ingående räntepersedlar må beräknas sålunda:

Anvisning i kontant, (deraf 95,000 kronor reservationsanslag)	2,290,195: —
Indelning och dermed jemförlig anvisning på förslag:	
Friheter	8,500: —
Ersättningar	150,900: —
Summa kronor	2,449,595: —

7:o. Riksdagen har vidare medgifvit, att den *länsmansaflöning*, som vid verkställandet af beslutad förening af tvenne länsmansdistrikt inom Gefleborgs län blifver tillgänglig, må af Eders Kongl. Maj:t disponeras för genomförande af förändrad länsmansdistriktsindelning inom samma eller annat län.

8:o. I öfverensstämmelse med hvad Eders Kongl. Maj:t föreslagit, har Riksdagen till Eders Kongl. Maj:ts förfogande för år 1881 stält ett extra anslag af 40,000 kronor, att användas till aflöning och underhåll åt *särskild polisstyrka på landet*, der sådan kan af förhållandena påkallas, äfvensom till *belöningar* för gröfre brotts upptäckande samt förbrytares efterspanande eller gripande.

Öfverinseende öfver allmänna väg- och vattenbyggnader.

9:o. Sedan komitén för reglering af de förvaltande embetsverkens och myndigheternas löneförhållanden, enligt nådigt beslut den 20 December 1878, förehaft till behandling frågan om reglering af Styrelsen för allmänna väg- och vattenbyggnader och den 19 Maj 1879 afgifvit betänkande i ämnet, har Eders Kongl. Maj:t nu föreslagit Riksdagen,

att *dels*, med de i protokollet öfver civilärenden den 9 sistlidne Januari omförmälda vilkor och förbehåll i afseende å förändrad organisation af och lönereglering för Väg- och Vattenbyggnadsstyrelsen, godkänna ett i samma protokoll intaget förslag till ny stat för detta embetsverk och dess biträden;

dels till undersökningar och expenser för allmänna arbeten anvisa ett årligt reservationsanslag till belopp af 45,000 kronor;

dels ock till stipendier för utrikes resor i ändamål att studera andra länders allmänna arbeten bevilja ett årligt anslag till samma belopp som hittills, eller 3,000 kronor;

samt att, i händelse af bifall härtill, i riksstaten under sjette hufvudtiteln uppföra ett ordinarie anslag under benämningen »*väg- och vattenbyggnadsstaten*», motsvarande aflöningsmedlens och de särskilda anslagens sammanräknade belopp, — deraf särskildt *reservationsanslag* 45,000 kronor till undersökningar och expenser för allmänna arbeten, eller 106,300 kronor.

På sätt af statsrådsprotokollet inhemtats, hade löneregleringskomitén uttalat den förmodan, att särskild förvaltning för ledning af statens jernvägsbyggnader och hvad dermed egde gemenskap icke, sedan de under arbete nu varande stambanor fulländats, blefve erforderlig, utan att de göromål, som af möjligen äfven dädanefter ifrågakommande jernvägsanläggningar för statens räkning blefve en följd, kunde på Väg- och Vattenbyggnadsstyrelsen öfverflyttas, som ökade arbetskrafter då i erforderlig mån bereddes.

Eders Kongl. Maj:t har visserligen, enligt hvad åberopade statsrådsprotokoll jemväl gifvit vid handen, funnit något yttrande nu icke erfordras i fråga om framtida ordnandet, derest Styrelsen öfver statens jernvägsbyggnader komme att upphöra, af tillsynen öfver möjligen blifvande jernvägsanläggningar för statens räkning; men, då de hittills beslutade statsbanorna, enligt den uppgjorda planen, skola vara fullbordade under loppet af år 1882, samt tidpunkten för den i fråga satta förändringen i afseende å tillsynen öfver statens jernvägsbygg-

nader alltså icke är långt aflägsen, har det synts Riksdagen, som vore det mest ändamålsenligt, om med den slutliga organisationen af väg- och vattenbyggnadsstaten ännu finge anstå, och detta ärende till afgörande företoges i sammanhang med fråga om förändring beträffande tillsynen öfver statens jernvägsbyggnader. Sannolikt komma nemligen, sedan de nu under arbete varande stambanorna fulländats, statens jernvägsbyggnader, äfven om de blifva fortsatta norr om den norrländska tvärbanan, icke att derefter bedrifvas i den omfattning, att någon särskild styrelse för utöfvandet af tillsynen derå vidare blifver behöflig, och vill det derföre synas, som om det vore lämpligt, att bestyret dermed då öfverflyttades på Väg- och Vattenbyggnadsstyrelsen, hvilken redan nu handlägger en mångfald ärenden rörande enskilda jernvägsbyggnader.

På grund häraf och i betraktande särskildt deraf, att en blifvande definitiv stat för Väg- och Vattenbyggnadsstyrelsen så väl i fråga om antalet tjenster som med afseende å de särskilda lönebeloppen, bör rättas efter de göromål, som åligga styrelsen, samt dessa åter måste i ej oväsentlig mån bero deraf, dels huruvida tillsynen öfver statens jernvägsbyggnader blifver å styrelsen öfverflyttad eller icke, dels huruvida och i hvilken omfattning dessa byggnader fortfarande komma att ega rum, har Riksdagen funnit sig icke böra för närvarande reglera nu i fråga varande stat samt vid sådant förhållande icke heller ansett sig behöfva ingå i någon granskning af detaljerna utaf Eders Kongl. Maj:ts förevarande nådiga framställningar.

Då frågan om ett definitivt ordnande af nu i fråga varande stat alltså blifvit till en kommande Riksdag uppskjuten, hafva de för upprätthållandet af styrelsens göromål erforderliga medel synts fortfarande böra på extra stat för näst kommande år beviljas.

För innevarande år finnas anvisade: till aflöning åt Styrelsen för allmänna väg- och vattenbyggnader samt dess tjenstebiträden, jemte tillfällig löneförbättring, 42,310 kronor; till undersökningar och expenser för allmänna arbeten 45,000 kronor; samt till stipendier åt medlemmar af Väg- och Vattenbyggnadscorpsen för utrikes resor, i ändamål att studera andra länders allmänna arbeten, 3,000 kronor.

Först nämnda, till aflöning åt styrelsen afsedda belopp, 42,310 kronor, är fördeladt på följande sätt, nemligen:

	Aflöning.	Dyrtids-tillägg.	Summa.
Chefen	6,000	1,000	7,000
Byråchefen	4,500	900	5,400
Kamreraren	3,000	600	3,600
Förste adjutanten	3,000	600	3,600
Andre adjutanten	2,000	400	2,400
Registratorn	1,800	360	2,160
Kanslisten	1,000	200	1,200
Vaktmästaren	600	150	750
En distriktschef	1,800	360	2,160
Fyra distriktschefer	7,200	1,440	8,640
En distriktsadjutant	750	150	900
Fem distriktsadjutanter	3,750	750	4,500
Tillsammans kronor	35,400	6,910	42,310

Det har emellertid ådragit sig Riksdagens uppmärksamhet, att kamreraren och registratorn, hvilka enligt förestående fördelning i aflöningsförmåner åtnjuta allenast, den förre 3,600 kronor och den senare 2,160 kronor, befinna sig i en väsentligen sämre ställning än icke allenast deras vederlikar i de under senare tiden omreglerade embetsverken, utan äfven motsvarande, på gammal stat ännu qvarstående tjenstemän i Kommerskollegium. Kamreraren i detta embetsverk uppbär nemligen lön 3,500 kronor och tillfällig löneförbättring 700 kronor, tillsammans 4,200 kronor, och registratorn åtnjuter lön 2,600 och tillfällig löneförbättring 520 kronor, tillsammans 3,120 kronor. Enligt Riksdagens åsigt är det af billighet påkalladt, att berörda missförhållande blifver undanröjdt, samt att för sådant ändamål den tillfälliga löneförbättringen för kamreraren och registratorn i Väg- och Vattenbyggnadsstyrelsen höjes med 600 kronor för den förre och med 960 kronor för den senare, hvarigenom desse tjenstemäns aflöningsförmåner komma att uppgå till enahanda belopp, 4,200 och 3,120 kronor, som, på sätt nyss är nämndt, åtnjutas af deras vederlikar i Kommerskollegium. För beredande af tillgång härtill erfordras, att ofvan berörda till styrelsens aflöning nu beviljade anslag, 42,310 kronor, höjes

med 1,560 kronor, eller till 43,870 kronor; vid anvisande hvaraf emellertid synts böra fästas det af senaste Riksdag föreskrifna förbehåll, att af chefens arfvode må, så länge befattningen är förenad med chefskapet i Styrelsen öfver statens jernvägsbyggnader, utgå blott det belopp, som utgör skilnaden mellan den aflöning, som i sist nämnda egenskap uppbäres, och 14,000 kronor.

På grund af hvad sålunda förekommit och anförts, och då de till undersökningar och expenser samt vissa stipendier nu anvisade anslagen vid oförändrade belopp bibehållits, har Riksdagen på extra stat för år 1881 anvisat

till aflöning jemte tillfällig löneförbättring åt Styrelsen för allmänna väg- och vattenbyggnader samt dess tjenstebiträden 43,870 kronor; dock att af chefens arfvode må, så länge befattningen är förenad med chefskapet i Styrelsen öfver statens jernvägsbyggnader, utgå blott det belopp, som utgör skilnaden mellan den aflöning, som i sist nämnda egenskap uppbäres, och 14,000 kronor;

till undersökningar och expenser för allmänna arbeten 45,000 kronor; samt

till stipendier åt medlemmar af Väg- och Vattenbyggnadscorpsen för utrikes resor i ändamål att studera andra länders allmänna arbeten 3,000 kronor.

Ålderstillägg.

10:o. Eders Kongl. Maj:t har föreslagit Riksdagen, att de för embets- och tjenstemän samt betjente vid Öfverståthållareembetets kansli och Väg- och Vattenbyggnadsstyrelsen samt landträntmästare och häradsskrifvare ifrågakommande ålderstillägg måtte få utgå af Sjette hufvudtitelns förslagsanslag till »ålderstillägg», samt att för sådant ändamål nämnda anslag måtte höjas från 170,000 kronor till 210,000 kronor eller med 40,000 kronor.

Riksdagen, som, på sätt ofvan är anfördt, ansett sig för närvarande ej böra bifalla Eders Kongl. Maj:ts förslag om löneregleringen för landträntmästarne och för Väg- och Vattenbyggnadsstyrelsen, har förevarande nådiga framställning endast på det sätt bifallit, att Riksdagen medgifvit, att de för embets- och tjenstemän samt betjente vid Öfverståthållareembetets kansli äfvensom för häradsskrifvare ifrågakommande ålderstillägg må få utgå af Sjette hufvudtitelns förslagsanslag till »ålderstillägg», samt för sådant ändamål höjt nämnda anslag från 170,000 kronor till 202,500 kronor, eller med 32,500 kronor.

Gästgifvares friheter.

11:o. Riksdagen har medgifvit, att anslaget "Gästgifvares friheter", med inberäkning af ersättning för en under räntan af hemmanet 1 mantal skatte N:o 1 Herting Lars Nilsgården i Skrea socken af Hallands län inbegripen, numera afskrifven qvarnränta, hvilken varit indelt till gästgifveriet i Falkenberg, må i enlighet med det af Eders Kongl. Maj:t framstälda förslag upptagas och beräknas samt alltså, på sätt bilagda tabell (Litt. B) närmare utvisar, med 1,012 kronor 11 öre förhöjas.

Bidrag till skjutsentreprenader.

12:o. Då enligt den i statsrådsprotokollet förebragta utredning, under år 1881 kommer att till understöd för äldre skjutsentreprenader utgå högst ..... kronor 50,000: —
och bidragen för de under år 1879 inrättade entreprenader kunna beräknas till ..... „ 150,000: —
samt bidragen till de entreprenader, som under år 1880 komma till stånd, torde uppgå till ..... „ 50,000: —
tillsammans kronor 250,000: —

samt alltså förslagsanslaget "Bidrag till skjutsentreprenader" synts kunna och böra beräknas till allenast sist nämnda belopp, har Riksdagen i öfverensstämmelse med hvad Eders Kongl. Maj:t föreslagit, beslutit att anslaget "Bidrag till skjutsentreprenader" må i riksstaten nedsättas från 300,000 kronor till 250,000 kronor, eller med 50,000 kronor.

Färjor och färjekarlar.

13:o. I öfverensstämmelse med hvad Eders Kongl. Maj:t föreslagit, har Riksdagen medgifvit att detta anslag må beräknas på sätt bilagda tabell (Litt. B) närmare utvisar och alltså med 13 kronor 14 öre förhöjas.

Skiften och afvittringar.

14:o. På sätt Eders Kongl. Maj:t föreslagit, har Riksdagen *dels* för år 1881 beviljat förhöjning i årsarfvodet för de i Kopparbergs län anstälde 18 storskifteslandtmätare med 400 kronor till hvarje, samt i styresmannens för storskiftesverket årsarfvode likaledes med 400 kronor;

dels medgifvit det de belopp, hvarmed afvittringslandtmätarnes i Vesterbottens och Norrbottens län inkomster af tjensten under år 1881 kunna komma att understiga 2,500 kronor för yngre afvittringslandtmätare och 3,000 kronor för de afvittringslandtmätare, som på grund af ålder i tjensten enligt gällande taxa åtnjuta arfvodesförhöjning, må afvittringslandtmätarne godtgöras och af anslagen till storskiftes- och afvittringsverken utgå;

dels för år 1881 åt föredragandena af afvittringsärenden i Vesterbottens och Norrbottens län samt till skrifbiträde åt dem beviljat en tillökning af 400 kronor i det åt hvarje af dem anslagna belopp; och

dels beviljat tillfällig tillökning i styresmannens för afvittringsverket i Vesterbottens län årsarfvode för år 1881 med ett belopp af 200 kronor.

15:o. Eders Kongl. Maj:t har under denna anslagstitel jemväl föreslagit Riksdagen att, till bestridande af kostnaderna för *storskiftes- och afvittringsverken* under år 1881, för samma år, utöfver ordinarie anslaget 63,000 kronor, på extra stat anvisa 218,800 kronor.

På sätt af statsrådsprotokollet inhemtats skulle för skiften och afvittringar under år 1881 erfordras:

till storskiftesverket i Kopparbergs län		kronor	60,250: —
till afvittringsverket i Vesterbottens län		„	137,985: —
och till afvittringsverket i Norrbottens län		„	106,600: —
eller tillsammans		kronor	304,835: —;
och, som, till betäckande af detta utgiftsbelopp funnes *dels* uppgifven behållning från föregående år å	kronor 23,000: —		
samt *dels* Sjette hufvudtitelns ordinarie anslag till skiften och afvittringar å	„ 63,000: —	„	86,000: —
skulle alltså ett fyllnadsanslag å extra stat erfordras till belopp af		kronor	218,835: —

eller i jemnadt tal 218,800 kronor.

Uti afgifven berättelse angående verkställd granskning af statsverkets samt andra af allmänna medel bestående fonders tillstånd, styrelse och förvaltning hafva Riksdagens nästlidet år församlade revisorer under rubrik "Skiften och afvittringar" anfört hurusom härtill sedan år 1874, utöfver ordinarie anslaget 63,000 kronor, anvisats följande extra anslag, nemligen:

för år 1874	kronor	108,000: —
„ „ 1875	„	170,600: —
„ „ 1876	„	191,020: —
„ „ 1877	„	209,700: —
„ „ 1878	„	188,000: —
„ „ 1879	„	233,000: —
„ „ 1880	„	233,000: —

hvarjemte Revisorerne, enär anslaget för ifrågavarande ändamål alltså visat en synbar benägenhet att alltjemt stiga, framhållit angelägenheten deraf, att en utredning angående arbetssättet och kostnaderna vid afvittringen måtte åstadkommas.

Med anledning af denna Revisorernes framställning, har Landtmäteristyrelsen under den 17 November 1879 afgifvit infordradt utlåtande och dervid, bland annat, anfört, att de föreskrifter, hvilka skolat tjena vederbörande vid afvittringsverket i Vesterbottens län till efterrättelse, tyvärr icke alltid blifvit behörigen iakttagna, hvilket naturligtvis varit menligt för saken; men dels hade sådant blifvit allvarsamt uppmärksammadt, och dels hade i senare tider berörda föreskrifter och de, som gälde för afvittringsverket i Norrbottens län, både förbättrats och bättre tillämpats, så att några åtgärder i lagstiftningsväg beträffande arbetssättet för det närvarande icke syntes vara af behofvet påkallade.

Då de dryga kostnaderna för afvittringsverket i viss mån torde hafva framkallats af det missbruk, som varit rådande i så måtto, att vid arbetena anlitats oexaminerade biträden, men, enligt hvad Landtmäteristyrelsens nyss omförmälda förklaring gifver vid handen, rättelse härutinnan numera bör kunna anses vara vunnen, har det synts Riksdagen, som om på grund häraf minskade utgifter i förevarande hänseende böra kunna emotses; och då härtill kommer att, på sätt af statsrådsprotokollet inhemtats, Eders Kongl. Maj:t under den 5 sistlidne December, enär det syntes böra ifrågasättas, huruvida icke antalet af de vid storskiftes- och afvittringsverket i Kopparbergs län anstälde landtmätare borde, i mån som landtmätare från sina befattningar afginge, tid efter annan minskas, så att icke vid tidpunkten för arbetenas fullbordande måtte qvarstå ett flertal landtmätare, för hvilka nödig

sysselsättning ej kunde beredas, förordnat att, derest befattning såsom landtmätare vid nämnda storskiftes- och afvittringsverk vore eller blefve ledig, frågan, huruvida sådan befattning finge i dittills vanlig ordning återbesättas, skulle med förebringande af nödig utredning rörande de på samma frågas bedömande inverkande förhållanden underställas Eders Kongl. Maj:ts pröfning, samt alltså genom afgång bland ifrågavarande landtmätare under innevarande och nästkommande år en ej alldeles oväsentlig utgiftsminskning jemväl lärer kunna förväntas inträffa, har Riksdagen ansett ofvan omförmälda, för år 1881 äskade extra anslag kunna utan olägenhet något nedsättas, hvartill Riksdagen funnit sig ega ett ytterligare skäl uti den omständighet, att det för innevarande år anvisade extra anslaget, 233,000 kronor, beräknats lemna en behållning af omkring 23,000 kronor, samt utgifterna jemväl torde kunna nedbringas genom en revision af gällande taxa på arfvode för afvittringslandtmätarne i Vester- och Norrbottens län.

I fråga om bestämmandet af beloppet utaf det extra anslaget för år 1881 har detsamma synts Riksdagen kunna fastställas till jemnt 200,000 kronor, enär på sådant sätt de till skiften och afvittringar för nämnda år tillgängliga medel, med inberäkning af ofta nämnda behållning från föregående år och det ordinarie anslaget, komma att uppgå till 286,000 kronor, hvilket belopp, i betraktande af de på ofvan antydda sätt påräkneliga utgiftsminskningar, synes blifva fullt tillräckligt, helst utgifterna i den för innevarande år fastställda staten, enligt hvad förut är omförmäldt, upptagits till allenast 273,515 kronor.

På grund af hvad sålunda förekommit och anförts, har Eders Kongl. Maj:ts förevarande nådiga framställning allenast på det sätt af Riksdagen bifallits, att för år 1881, utöfver ordinarie anslaget till skiften och afvittringar, 63,000 kronor, för enahanda ändamål anvisats ett extra anslag af 200,000 kronor.

Landtbruksingeniörer och deras biträden.

16:o. Uti underdånigt memorial den 22 September 1879 hade Landtbruksakademien anmält, att behofvet af förstärkning i landtbruksingeniörernes och landtbruksstipendiaternes antal vore oafvisligt, samt med anledning häraf anhållit, att nådig framställning måtte hos Riksdagen göras om ytterligare anslag på ordinarie stat till aflöning åt två landtbruksingeniörer och tre landtbruksstipendiater med sammanräknade 7,000 kronor.

På sätt statsrådsprotokollet gifvit vid handen, hade Herr Departementschefen vid detta ärendes anmälan inför Eders Kongl. Maj:t anfört, bland annat, att enligt Eders Kongl. Maj:ts och Riksdagens åren 1874 och 1876 fattade beslut utgjorde aflöningen för landtbruksingeniör i första lönegraden 2,000 kronor och för landtbruksstipendiat 1,000 kronor årligen, hvarförutom resekostnads- och traktamentsersättning till dem utginge från sjette hufvudtitelns förslagsanslag till »rese- och traktamentspenningar». Till aflöning åt två nyantagne ingeniörer och tre stipendiater åtginge således, såsom Landtbruksakademien anmält, endast 7,000 kronor årligen. Men icke ens med detta belopp erfordrades förhöjning uti nu ifrågavarande anslag till "landtbruksingeniörer och deras biträden". Å detta anslag funnes nemligen en odisponerad årlig tillgång till belopp af 850 kronor, hvartill komme att, enär en landtbruksingeniör i fjerde lönegraden med 3,500 kronors aflöning redan uti en den 14 Mars 1879 inför Eders Kongl. Maj:t anmäld ansökning anhållit att blifva öfverflyttad å allmänna indragningsstaten, samt det hinder, som då mötte för bifall härtill, eller att sökanden ej uppnått fullt 30 tjensteår, inom kort vore undanröjdt, med visshet kunde antagas, att inom årets utgång en landtbruksingeniör i fjerde lönegraden komme att lemna sin befattning, i följd hvaraf, vid det förhållande, att efterträdaren skulle åtnjuta aflöning i första lönegraden med endast 2,000 kronor, en ytterligare tillgång å förevarande anslag uppkomme till belopp af 1,500 kronor. För fyllande af det anmälda behofvet borde således redan vara att påräkna tillsammans 2,350 kronor, hvadan förhöjning i anslaget erfordrades endast till belopp af 4,650 kronor.

På grund häraf har Eders Kongl. Maj:t föreslagit Riksdagen medgifva, att ytterligare *två landtbruksingeniörer* och *tre landtbruksstipendiater* med enahanda aflöningsförmåner, som vore nuvarande ingeniörer och stipendiater beviljade, finge anställas samt, för beredande af tillgång å härför erforderliga aflöningsmedel utöfver påräknad behållning å anslaget till "landtbruksingeniörer och deras biträden", höja samma anslag från 47,850 kronor till 52,500 kronor eller med 4,650 kronor.

Då enligt meddelade uppgifter statens landtbruksingeniörers biträde alltmer tages i anspråk samt vederbörande tillika upplyst, att af brist på tillräckligt antal dylika tjenstemän årligen en stor mängd arbeten måste uppskjutas, har förevarande nådiga framställning, som afser att undanrödja berörda missförhållande, vunnit Riksdagens bifall.

Befrämjande i allmänhet af jordbruk och landtmannanäringar.

17:o. På sätt Eders Kongl. Maj:t föreslagit, har för beredande af tillgång till de Landtbruksakademiens *agrikulturkemist* samt *undervisaren i fårskötseln och ullkulturen* tillkommande löneförhöjningar anslaget till »befrämjande i allmänhet af jordbruk och landtmannanäringar» höjts från 44,950 kronor till 45,950 kronor eller med 1,000 kronor.

18:o. Jemväl i öfverensstämmelse med hvad Eders Kongl. Maj:t, i anledning af Landtbruksakademiens derom gjorda underdåniga framställning, föreslagit, har Riksdagen på extra stat för år 1881 anvisat följande för innevarande år beviljade anslag, nemligen:

såsom bidrag till bestridande af kostnaderna för *allmänna landtbruksmöten* 5,000 kronor;

till *prisbelöningar* vid sådana möten för husdjur, redskap och maskiner samt ladugårdsprodukter, sädesslag och andra jordbruksalster 10,000 kronor;

till *arfvode åt en* för mikroskopiska och växtfysiologiska undersökningar vid akademiens agrikulturkemiska och fysiologiska försöksanstalt på förordnande af Landtbruksakademiens förvaltningskomité antagen *botanist* 1,000 kronor; och

såsom *bidrag* till underhåll af *fyra kemiska stationer* för jordbrukets och näringarnas behof inom de orter, der hushållningssällskapen förbinda sig att upprätta laboratorium och bekosta lokal för detta jemte bostad eller hyresmedel för kemist och assistent samt bekosta aflöningen till dessa och laboratorietjenaren äfvensom årliga utgifterna för laboratoriets underhåll samt till inköp af böcker och inventarier för stationens behof, 3,000 kronor för hvarje station, eller tillsammans 12,000 kronor.

19:o. På grund af anförda skäl, hvilka blifvit i statsrådsprotokollet i hufvudsakliga delar återgifna, hade kartverkskomitén föreslagit:

att det nuvarande anslaget till *Sveriges geologiska undersökning* fortfarande måtte utgå;

att den nu pågående undersökningen och karteutgifningen i skalan 1 : 50,000 borde upphöra sedan ett lämpligt helt, i enlighet med komiterades betänkande bifogad öfversigtskarta (bil. XVII), åstadkommits af de i denna skala färdiga eller redan påbörjade arbetena;

att, med nyss anförda inskränkning, sådana trakter, der geologisk undersökning ännu icke blifvit utförd, i allmänhet borde bearbetas i skalan 1 : 100,000 och kartor öfver dem utgifvas i 1 : 200,000;

att sådana i geologiskt och ekonomiskt hänseende vigtiga trakter, för hvilka specialkartor erfordrades, och öfver hvilka landkartverkets kartor i skalan 1 : 20,000 funnes att tillgå, borde geologiskt undersökas och kartor öfver dem i sistnämnda skala utgifvas;

att kartor i skalan 1 : 200,000 borde utgifvas äfven öfver de delar af landet, som blefve eller redan vore kartlagda i skalan 1 : 50,000;

att öfversigtskartor i lämpliga skalor borde utföras i sammanhang med ofvannämnda undersökningar;

att beskrifningar borde utgifvas till samtliga kartorna i de olika skalorna;

att de geologiska kartorna i skalan 1 : 200,000 borde utgifvas medelst litografi, eller någon annan, billigare, för ändamålet tillfyllestgörande metod och kartorna i skalan 1 : 20,000 medelst fotolitografi eller annan fotografisk metod;

att de undersökningar, hvilka skulle verkställas i skalan 1 : 50,000 borde fullbordas först, ehuru samtidigt med kartläggning för skalan 1 : 200,000, som sedermera bedrefves i södra och mellersta Sverige, så långt underlag af topografiska kartor funnes att tillgå. Derefter borde Norrbottens län samt det öfriga Sverige i mån af landkartverkets fortgång bearbetas.

Eders Kongl. Maj:t, som icke funnit skäl att beträffande förslaget derom, att skalan 1 : 20,000 skulle användas för kartläggning af vissa i geologiskt hänseende vigtiga trakter, nu meddela något stadgande, enär det ändock stode de geologiska undersökningarnas chef öppet att, om det skulle anses af behofvet påkalladt att i enstaka fall en geologisk kartläggning blefve verkställd i större skala än den i allmänhet erforderliga, derom göra särskild framställning, har, på grund af hvad dels komiterade andragit, dels ock i öfrigt blifvit i statsrådsprotokollet i ämnet anfördt, såsom grunder för de nådiga framställningar, hvilka beträffande Sveriges geologiska undersökning borde till nu församlade Riksdag aflåtas, antagit och godkänt:

1:o att nämnda undersökning borde bibehållas vid nuvarande organisation;

2:o att nu pågående geologiska undersökning och kartläggning i skalan 1 : 50,000 borde upphöra, sedan ett lämpligt helt, i enlighet med bilagan XVII till ofvannämnda komiterades betänkande åstadkommits af de i denna skala färdiga eller redan påbörjade arbeten;

3:o att, med nyss anförda inskränkning, sådana trakter, der geologisk undersökning ännu icke blifvit utförd, borde bearbetas i skalan 1 : 100,000 och kartor öfver dem utgifvas i skalan 1 : 200,000;

4:o att kartor i sistnämnda skala framdeles borde utgifvas äfven öfver de delar af landet, som blifvit geologiskt kartlagda i skalan 1 : 50,000;

5:o att öfversigtskartor i lämpliga skalor äfvensom detaljundersökningar, der så funnes lämpligt, borde utföras i sammanhang med ofvannämnda undersökningar;

6:o att de geologiska kartorna borde utgifvas medelst litografi eller någon annan billigare, för ändamålet tillfyllestgörande metod; och

7:o att beskrifningar borde utgifvas till samtliga geologiska kartorna i de olika skalorna;

och har Eders Kongl. Maj:t föreslagit Riksdagen att för fortsättande under år 1881 af de geologiska undersökningarna och utgifvande af derpå grundade kartor bevilja ett extra anslag för samma år till belopp af 83,000 kronor.

Då den i statsrådsprotokollet meddelade utredning rörande anslagsbehofvet för nu ifrågavarande ändamål under nästkommande år synts tillfyllestgörande samt hvad rörande det fortsatta bearbetandet af den geologiska undersökningen blifvit anfördt icke gifvit anledning till någon särskild erinran, har Riksdagen i öfverensstämmelse med hvad Eders Kongl. Maj:t föreslagit, för fortsättande under år 1881 af de geologiska undersökningarne och utgifvande af derpå grundade kartor, beviljat ett extra anslag för samma år till belopp af 83,000 kronor.

Hästafvelns förbättrande.

20:o. I enlighet med hvad Eders Kongl. Maj:t föreslagit, har Riksdagen medgifvit, att anslaget "Hästafvelns förbättrande", med iakttagande deraf att, jemte den hittills i staten för hingsthållning anslagna hästvakansspanmål, under rubriken friheter uppföras ej mindre räntor å en del under Ottenby stuteri disponerade hemman än äfven den till hingsthållning i Östergötlands län anslagna hästvakansspanmål, må beräknas sålunda:

anvisning i kontant (deraf särskildt reservationsanslag (35,000 kronor till prisbelöningar af hästar)	93,550: —
indelning och dermed jemförlig anvisning på förslag: friheter	2,300: —
Summa	95,850: —

och alltså ökas med 1,506 kronor 32 öre.

21:o. På sätt Eders Kongl. Maj:t under denna anslagstitel, i anledning af Stuteri-öfverstyrelsens derom gjorda hemställan, vidare före-

slagit, har till aflönande vid Flyinge stuteri af erforderlig betjening samt förbättrande af betjeningens vid alla tre stuterierna lönevilkor för år 1891 på extra stat beviljats 5,937 kronor.

Befrämjande i allmänhet af slöjderna.

22:o. I öfverensstämmelse med hvad Eders Kongl. Maj:t, i anledning af särskilda utaf Landtbruksakademien och Styrelsen för svenska slöjdföreningen gjorda underdåniga framställningar, föreslagit, har Riksstaten på extra stat för år 1881 beviljat följande anslag, nemligen:

för anställande af *en andre undervisare i husslöjd* och *en elev*, hvilken bör åtfölja en af undervisarne i husslöjd, för att af denne handledas och utbildas till att kunna användas såsom lärare i husslöjd, ett anslag å 3,000 kronor;

till *befrämjande af husslöjder*, utöfver derför på ordinarie stat anvisade medel, ett till Eders Kongl. Maj:ts förfogande ställdt anslag å 10,000 kronor;

såsom bidrag till upprätthållande af *väfskolan i Borås*, med vilkor att från Elfsborgs läns landsting eller eljest inom orten tillskjutes ett belopp, motsvarande minst hälften af statsanslaget, 3,800 kronor; samt

såsom hyres- och inköpsbidrag åt *svenska slöjdföreningens museum* 4,000 kronor.

Befrämjande i allmänhet af bergsbruket.

23:o. Riksdagen har, i enlighet med hvad Eders Kongl. Maj:t föreslagit, medgifvit, att detta anslag, med öfverflyttande till anslaget för Sala bergsslag af ett indelt räntebelopp 61 kronor 98 öre, som inom Kopparbergs län åtnjutes för underhåll af konststaten och hytteverken vid Sala silfververk, må beräknas sålunda:

anvisning i kontant	8,700: —
indelning och dermed jemförlig anvisning på förslag:	
ersättningar	15: —
Summa kronor	8,715: —

och alltså minskas med 60 kronor 34 öre.

24:o. Jemväl i öfverensstämmelse med hvad Eders Kongl. Maj:t under denna anslagstitel äskat har Riksdagen, under vilkor att *bergs-*

skolorna i Filipstad och Falun med dertill hörande skolor för bergsarbetare komma att jemväl under år 1881 fortsätta sin verksamhet i enahanda omfång och utsträckning som hittills, hvarom Eders Kongl. Maj:t behagade genom inspektion af sakkunnig person Sig förvissa, å extra stat för samma år anvisat ett belopp af 14,000 kronor, att till brukssocietetens fullmäktige i jernkontoret utbetalas.

Ersättning till Sala bergslag för förlust genom vissa räntors indragning eller förvandling.

25:o. I öfverensstämmelse med Eders Kongl. Maj:ts förslag, har detta anslag, nyssnämnda indelta räntebelopp 61 kronor 98 öre inbegripet, under benämning "Sala bergslag" beräknats sålunda:

indelning och dermed jemförlig anvisning på förslag:	
friheter	62: —
ersättningar	6,320: —
Summa kronor	6,382: —

och alltså ökats med 60 kronor 39 öre.

Jordförluster genom kanal- och väganläggningar.

26:o. På sätt Eders Kongl. Maj:t under denna anslagstitel föreslagit, har Riksdagen medgifvit, att förevarande anslag, med uppförande såsom utgiftsanslag af en till lägenheten Östra Strömsnäs i Östergötland anslagen spanmålsersättning för jord, som upplåtits till Göta kanal, må beräknas sålunda:

anvisning i kontant, förslagsanslag	2,700: —
indelning och dermed jemförlig anvisning på förslag:	
friheter	1,560: —
ersättningar	6,000: —
Summa kronor	10,260: —

och alltså ökas med 3,117 kronor 45 öre.

Skrifmaterialier och expenser, ved m. m.

27:o. Uti detta förslagsanslag har Eders Kongl. Maj:t äskat en förhöjning från 88,634 kronor 87 öre till 117,684 kronor eller med

29,049 kronor 13 öre; och har med bifall härtill samt för jemnande af hufvudtitelns slutsumma, berörda anslag nu blifvit till 117,758 kronor upptaget.

Öfrige ordinarie anslag.

28:o. Samtliga Sjette hufvudtitelns *ordinarie anslag*, hvilka icke blifvit här ofvan särskildt omnämnda, hafva uppförts till enahanda belopp, som i nu gällande riksstat äro upptagna.

Justeringsstyrelsen.

29:o. På sätt Eders Kongl. Maj:t föreslagit, har Riksdagen på extra stat för år 1881 anvisat till arfvoden åt den vid Justeringsstyrelsen anstälda personal ett belopp af 9,300 kronor.

Statens jernvägstrafik.

30:o. Eders Kongl. Maj:t har föreslagit Riksdagen att dels till utförande af nya byggnader och anläggningar vid statens redan trafikerade jernvägar anvisa ett särskildt anslag för år 1881 af 300,000 kronor och dels utaf det, till fyllnad i förut beräknade medel för anskaffande af rörlig materiel å norra stambanan norr om Storvik, beviljade särskilda anslag å 5,400,000 kronor ställa till Eders Kongl. Maj:ts förfogande för år 1881 det belopp, som deraf återstode oanvisadt, eller 1,400,000 kronor.

Hvad först angår det till utförande af nya byggnader och anläggningar vid de redan trafikerade jernvägarne äskade anslaget, har af statsrådsprotokollet inhemtats, att Styrelsen för statens jernvägstrafik uti ett den 27 December nästlidna år till Eders Kongl. Maj:t inkommet memorial i fråga härom yttrat att, då under loppet af år 1881 ej mindre den uppåtgående delen af norra stambanan från Ljusdal till Ånge på den så kallade tvärbanan blefve öppnad för trafik samt denna senare såmedelst komme i omedelbar förbindelse med det sydligare stambanenätet, utan äfven den återstående delen af tvärbanan emellan Östersund och riksgränsen antagligen blefve fullbordad, syntes en ej obetydlig tillväxt i trafiken och ökning af bantågens antal och storlek på de nordligaste delarne af statens jernvägar vara att emotse. För den på dessa bandelar tjenstgörande betydliga transportmaterielen af lokomotiv

och vagnar funnes för närvarande ingen reparationsverkstad på närmare håll än Stockholm och Liljeholmen, ty den vid Torpshammar provisionelt inrättade lilla verkstaden för tvärbanan vore endast beräknad för att kunna nödtorftligen hålla den nu å banans färdiga del befintliga mindre betydliga materielen i tjenstdugligt skick.

För att afhjelpa det oafvisliga behofvet uti berörda afseende, och då inga medel för reparationsverkstäders uppförande på norra stambanan varit uti dess anläggningskostnad beräknade, vore nödvändigt lägga 2:ne dylika mindre verkstäder, den ena vid *Bollnäs station* och den andra vid *Östersund*, å hvilka båda ställen nödigt utrymme förefunnes för sjelfva verkstäderna, äfvensom tillfälle för arbetare att i kringliggande trakt erhålla bostäder. Styrelsen hemstälde derför, att anslag till påbörjande af dessa båda anläggningar måtte utgå under år 1881 med 25,000 kronor för hvardera eller tillsammans kronor 50,000: —

Sedan plan blifvit upprättad för den blifvande anordningen af bantågen på hela norra stambanan och deruti inginge att persontågen emellan Stockholm och Östersund borde öfvernatta å Bollnäs station, erfordrades derstädes en större betjeningspersonal, och enär bostäder för densamma icke kunde till någorlunda billigt pris få hyras så nära stationen, som tjenstens åligganden fordrade, anhölle Styrelsen, att anslag måtte beviljas till uppförande af en bostadsbyggnad för stationsbetjeningen vid *Bollnäs* för ..... » 20,000: —

Vid *Moholms* station, der rörelsen vore ganska liflig och tågmöten ofta förekommo samt vagnar behöfde afställas för omlastning emellan stambanan och Mariestad—Moholms jernväg, hade spårutrymmet befunnits otillräckligt, hvarför Styrelsen föresloge, att ett nytt spår derstädes måtte få utläggas för en kostnad af ..... » 10,000: —

Vid första anläggningen af *Göteborgs station* uppfördes derstädes en reparationsverkstad och ett dermed sammanbygdt lokomotivstall. Sedermera hade dels verkstaden tid efter annan erfordrat betydande utvidgningar så väl genom nya tillbyggnader, som genom inkräktning på lokomotivstallets ursprungliga område, dels de i Göteborg stationerade lokomotivens antal så ökats, att ett nytt stall för 13 maskiner måst under

Transport kronor 80,000: —

Transport kronor 80,000: —

åren 1875 och 1876 uppföras på ett af statens jernvägstrafik förvärfvadt område vid Olskroken midt för skansen Lejonet. Emellertid behöfde nu reparationsverkstaden ytterligare utrymme, sedan den rörliga materielen väsentligen förökats, men ett sådant kunde ej på billigare sätt åstadkommas, än att dertill begagna den återstående delen af det med verkstaden sammanbyggda lokomotivstallet och, i dettas ställe, uppföra en ny stallbyggnad, genom hvars förläggande till Olskroken invid de dervarande stallen de olägenheter och ej obetydliga kostnader komme att undanrödjas, som vore förbundna med att de tjenstfärdiga maskinerna, såsom för närvarande, vore fördelade på 2:ne från hvarandra aflägsna platser inom samma stations område.

Den ofvannämnda af statens jernvägstrafik förvärfvade platsen lemnade ock tillräckligt utrymme och erbjöde fast byggnadsgrund för ett nytt lokomotivstall i halfcirkelform för 21 maskiner. Som likväl icke hela denna stallbyggnad kunde behöfva på en gång uppföras, hemstälde Styrelsen, att till påbörjande deraf under år 1881 måtte anvisas ett anslag, motsvarande ungefär hälften af den beräknade kostnaden för det hela, med ett belopp af ..... » 100,000: —

Sedan det befunnits, att spårsystemet vid *Charlottenbergs* station på nordvestra stambanan vore allt för inskränkt för att erforderliga vexlingar med det stora antal både svensk och norsk materiel, som derstädes i allmänhet vore samlad, skulle kunna skötas med nödig skyndsamhet och säkerhet, funne sig Trafikstyrelsen föranlåten att föreslå det till utvidgning af spårsystemet vid Charlottenberg måtte för år 1881 beviljas ett anslag af ..... » 10,000: —

Att äfven under 1881 nya byggnader vid stambanorna skulle påkallas, utan att nu kunna i detalj uppgifvas och till kostnaden beräknas, vore så mycket mera gifvet, som sådant alltid varit händelsen kort efter öppnandet för trafik af nya mera betydande bansträckor, och Styrelsen hade derföre underdånigst hem-

Transport kronor 190,000: —

Transport kronor 190,000: —

stält, att Eders Kongl. Maj:t täcktes föreslå Riksdagen att till Eders Kongl. Maj:ts disposition för diverse nu oförutsedda nya byggnader och anläggningar, hvaribland torde förekomma särskilda lastplatser, med dertill hörande inrättningar för lastning och lossning af timmer vid norra stambanan och tvärbanan, ställa ett anslag för år 1881 af ..... 110,000: —

Summa kronor 300,000: —

Riksdagen har ansett de till samtlige förenämnde ändamål afsedda anslagsbelopp böra beviljas, dervid Riksdagen emellertid icke velat underlåta att framhålla angelägenheten deraf att, på det icke statsbanornas kapitalvärde må genom nya byggnader och anläggningar allt för mycket ökas och på sådant sätt möjligheten att af jernvägstrafiken erhålla inkomster, som stå i skäligt förhållande till berörda kapitalvärde, ytterligare försvåras, all möjlig sparsamhet må beträffande dylika byggnader och anläggningar varda iakttagen.

I sammanhang med detta uttalande har Riksdagen velat fästa uppmärksamheten på det ogynsamma förhållande, som fortfarande är rådande mellan bruttoinkomsterna af statens jernvägstrafik och kostnaderna för samma trafiks drift och underhåll. Enligt den jemförande tablå, som fans intagen uti 1875 års Riksdags Stats-Utskotts Utlåtande i ämnet (N:o 8 sid. 2—7) var driftkostnadens förhållande till bruttoinkomsten uttryckt i procent:

år 1872 50,1,
„ 1873 ..... 52,8. och
„ 1874 ..... 58;—

och har under den 2 sistlidne Februari Styrelsen för statens jernvägstrafik meddelat följande jemförelse mellan de ekonomiska resultaten af trafikrörelsen under femårsperioden 1875—1879:

År.	Medellängd trafikerad bana.	Per banmil. Bruttoinkomst.	Driftkostnad.	Skilnad emellan bruttoinkomst och driftkostnad.	Driftkostnadens förhållande till bruttoinkomsten.	Skilnadens mellan bruttoinkomst och driftkostnad förhållande till byggnadskapitalet.	Inbetalningens till Riksgälds- och Statskontoren förhållande till byggnadskapitalet.
	Mil.	Kr.	Kr.	Kr.	Procent.	Procent.	Procent.
1875	137.6	109 812.08	70 716.24	39 095.84	64.40	3.74	2.15
1876	143.6	115 661.90	72 723.30	42 938.60	62.88	4.03	1.96
1877	149.3	109 486.55	76 761.24	32 725.31	70.11	3.03	2.17
1878	153.9	95 424.85	69 539.57	25 885.28	72.87	2.40	2.53
1879	164.2	87 149.84	60 311.12	26 838.72	69.20	2.58	2.64

På sätt förestående uppgifter utvisa, har under åren 1872—1878 en nästan oafbrutet fortgående stegring af utgiftsprocenten inträffat och under åren 1875—1878 skilnadens mellan bruttoinkomsten och driftkostnaden förhållande till byggnadskapitalet, uttryckt i procent, i betydlig mån nedgått. I båda dessa hänseenden har visserligen under år 1879 någon, om än obetydlig förbättring inträdt; men, då det är särdeles maktpåliggande, att den sålunda inträdda vändningen till det bättre må visa sig hafva varit icke blott beroende af tillfälliga omständigheter, utan att den må komma att fortvara och än mer utvecklas, lärer det icke få anses obefogadt att här göra ett allvarligt uttalande derom, att i alla de fall, der sådant kan ske utan verklig olägenhet för de intressen, hvilka statens jernvägar äro afsedda att tillgodose, åtgärder böra vidtagas, som äro egnade att minska trafikkostnaderna, hvilket i förening med de ökade inkomster af jernvägstrafiken, hvartill utsigter nu synas förefinnas, bör kunna verka derhän, att af samma trafik kan påräknas en nettobehållning, som bättre än den hittils erhållna motsvarar det å statsbanorna nedlagda kapitalet.

Då Riksdagen emellertid, på sätt ofvan är nämndt, ansett det till nya byggnader och anläggningar äskade beloppet, 300,000 kronor, böra beviljas, samt Eders Kongl. Maj:ts nådiga framställning om anvi-

sande till utgående under år 1881 af återstående delen af det till anskaffande af rörlig materiel å norra stambanan norr om Storvik redan beviljade särskilda anslag icke gifvit anledning till någon erinran, har Riksdagen till utförande af nya byggnader och anläggningar vid statens redan trafikerade jernvägar anvisat ett särskildt anslag för år 1881 af 300,000 kronor och utaf det till fyllnad i förut beräknade medel för anskaffande af rörlig materiel å norra stambanan norr om Storvik beviljade särskilda anslag å 5,400,000 kronor stält till Eders Kongl. Maj:ts förfogande för år 1881 det belopp, som deraf återstår oanvisadt, eller 1,400,000 kronor.

Beträffande frågan angående sättet för anskaffande af härför erforderliga medel aflåter Riksdagen särskildt underdånig skrifvelse.

Ersättning för af Statskontoret gjorda förskott.

31:o. Enär enligt den vid Statskontorets berättelse om statsverkets tillstånd och förvaltning fogade förteckning öfver icke godtgjorda förskott, hvilka borde till ersättande hos Riksdagen anmälas, Statskontoret under åren 1878 och 1879 förskjutit:

ersättningar för jord, exproprierad från länsmanboställen	783: 50
ersättningar för indragna landsstatsboställen	3,558: 25
till tryckning och häftning af komiténs för verkställande af undersökning rörande förvaltningen och hushållningen vid Ultuna landtbruksinstitut betänkande	752: 10
till komitén för afgifvande af förslag till förändrad lagstiftning i fråga om väghållningsbesvärets utgörande på landet	5,757: 01
för tryckning och häftning af Kommerskollegiets utlåtande öfver förslag till ny grufvestadga	539: 50
Summa kronor	11,390: 36,

har Eders Kongl. Maj:t slutligen, med tillämpning af grundsatsen om anslags bestämmande till jemnt tal af kronor, föreslagit Riksdagen, att till ersättande af ifrågavarande af Statskontoret förskottsvis bestridda utgifter anvisa ett extra anslag af 11,391 kronor.

Riksdagen som vid granskning af omförmälda utgiftsposter ej funnit anledning till anmärkning, har till godtgörande af ofvan angifna förskott anvisat för år 1881 ett extra anslag af 11,391 kronor.

32:o. Med anledning af Eders Kongl. Maj:ts nådiga framställningar i fråga om *statens jernvägsbyggnader* samt om *allmänna arbeten* af beskaffenhet att deras utförande i allmänhet kontrolleras af Styrelsen för allmänna väg- och vattenbyggnader aflåter Riksdagen till Eders Kongl. Maj:t särskilda underdåniga skrifvelser.

Riksdagen framhärdar etc.

Stockholm den 14 Maj 1880.

Bil. Litt. A.

Stat för Underståthållaren och Öfverståthållareembetets kansli.

	Lön. Kronor.	Tjenstgörings-penningar. Kronor.	Summa. Kronor.	
Underståthållaren	5,000	2,000	7,000	
Sekreteraren	4,400	1,500	5,900	Efter fem år kan lönen höjas med 600 kronor.
1 Notarie	1,500	1,000	2,500	Efter 10 år kan lönen höjas med 500 kronor.
1 d:o	1,500	1,000	2,500	
1 Vaktmästare	500	300	800	Efter 10 år kan lönen höjas med 100 kronor.
1 d:o	500	300	800	
Till öfverståthållareembetets förfogande för extra biträden och vikariatsersättning m. m.	— —	— —	4,000	
Summa kronor	— —	— —	23,500	

Bil. Litt. B.

Bil.

Ordinarie anslagen under

Civil-

Statsministern, lönefyllnad, *förslagsanslag,* högst ... ...
Statsråden utan departement: 3 à 12,000 kronor ... ...
Departementschefen ... ...
Departementets expedition ... ...
Kommerskollegium ... ...
Statistiska tabellkommissionen:
Aflöningsmedel för Statistiska Centralbyrån ... ...
Reservationsanslag:
Till bibliotekets underhållande ... ...
„ arfvoden åt tillfälliga biträden samt till vikariatsersättningar ... ...
„ officiella statistiska trycket ... ...
„ en statistisk tidskrift ... ...
„ utarbetande af en aflönings- och pensionsstatistik ... ...
Landtmäteristaten ... ...
Rikets ekonomiska kartverk, *reservationsanslag* ... ...
Öfverståthållareembetet ... ...
Afgår till följd af ny lönestat för underståthållaren och öfverståthållareembetets kansli ... ...
Landstaterna i länen (deraf 95,000 kronor *reservationsanslag*):
Anvisning i kontant (deraf 95,000 kronor *reservationsanslag*):
Nuvarande penningeanslag ... ...
förhöjdt med ... ...
Indelning och dermed jemförlig anvisning:
Nuvarande ränte- och spanmålsanslag, tillsammans ... ...
minskas med ... ...
hvarefter återstoden ... ...

Transport

Litt. B.

riksstatens Sjette hufvudtitel.

departementet.			Anvisning i kontant.		Indelning och dermed jemförlig anvisning, *på förslag.* Friheter.		Ersättningar.		Summa.	
			Kronor.	ö.	Kronor.	ö.	Kronor.	ö.	Kronor.	ö.
... ...			6,500	—	— —	—	— —	—	6,500	—
... ...			36,000	—	— —	—	— —	—	36,000	—
... ...			17,000	—	— —	—	— —	—	17,000	—
... ...			76,700	—	— —	—	— —	—	76,700	—
... ...			76,400	—	— —	—	— —	—	76,400	—
... ...		28,400: —								
... ...	1,500: —									
... ...	12,000: —									
... ...	15,000: —									
... ...	1,000: —									
... ...	1,000: —	30,500: —	58,900	—	— —	—	— —	—	58,900	—
... ...			108,800	—	— —	—	— —	—	108,800	—
... ...			6,000	—	— —	—	— —	—	6,000	—
... ...		82,122: —								
... ...		6,900: —	75,222	—	— —	—	— —	—	75,222	—
... ...	2,180,386: 15.									
... ...	109,808: 85.	2,290,195: —								
... 179,571: 22.										
... 27,671: 22.										
... 151,900: —										
151,900: —		2,290,195: —	461,522	—	— —	—	— —	—	461,522	—

Transport

ökas genom omföring med särskilda förslagsanslag för landstaterna i länen ... ...

och fördelas sålunda:

Friheter... ... ...

Ersättningar ... ...

Särskilda *förslagsanslag* för landstaterna i länen:

Landshöfdingens i Kopparbergs län lön: till ersättande af arrendet för lägenheten Hushagen

Landshöfdingens i Vesternorrlands län lön: till bestridande af lösen för åtskilliga i lönen insedlar... ... ...

Beloppen omföras till anslaget: "landstaterna i länen" under rubrik: "ersättningar" med

Ålderstillägg, *förslagsanslag* ... ...

Tillkommer: Förhöjning till följd af lönereglering för Öfverståthållareembetets kansli och

Gästgifvares friheter:

Anvisning i kontant:

Nuvarande penningeanslag ... ...

ökadt med .. ..

Indelning och dermed jemförlig anvisning:

Nuvarande ränte- och spanmålsanslag, tillsammans ... ...

ökas med... ... ...

och fördelas sålunda:

Friheter ... ...

Ersättningar ... ...

Bidrag till skjutsentreprenader, *förslagsanslag* ... ...

Afgår... ... ...

Färjor och färjekarlar:

Anvisning i kontant:

Nuvarande penningeanslag ... ...

Indelning och dermed jemförlig anvisning:

Nuvarande ränte- och tiondeanslag, tillsammans ... ...

ökas med... ... ...

och fördelas sålunda:

Friheter ... ...

Ersättningar ... ...

			Anvisning i kontant.		Indelning och dermed jemförlig anvisning, *på förslag.* Friheter.		Ersättningar.		Summa.	
			Kronor.	ö.	Kronor.	ö.	Kronor.	ö.	Kronor.	ö.
151,900: —		2,290,195: —	461,522	—	— —	—	— —	—	461,522	—
... 7,500: —	159,400: —									
... ...		8,500: —								
... ...		150,900: —	2,290,195	—	8,500	—	150,900	—	2,449,595	—
jemte forsellön ...	2,500: —									
gående räntepen-	5,000: —									
tillsammans		7,500: —								
... ...		170,000: —								
häradsskrifvarne		32,500: —	202,500	—	— —	—	— —	—	202,500	—
... ...	1,039: 13.									
... ...	— — 87.	1,040: —								
... 17,523: 76.										
... 1,011: 24.	18,535: —									
... ...		6,635: —								
... ...		11,900: —	1,040	—	6,635	—	11,900	—	19,575	—
... ...		300,000: —								
... ...		50,000: —	250,000	—	— —	—	— —	—	250,000	—
... ...		150: —								
... 221: 86.										
... 13: 14.	235: —									
... ...		25: —								
... ...		210: —	150	—	25	—	210	—	385	—
		Säger	3,205,407	—	15,160	—	163,010	—	3,383,577	—
		Transport	3,205,407	—	15,160	—	163,010	—	3,383,577	—

Jordbruket, handeln,

Reservations-

Skiften och afvittringar... ... ...
Vägar och kommunikationer ... ...
Undervisningsanstalter för jordbruk och landtmannanäringar... ... ...
Landtbruksingeniörer och deras biträden ... ...
Afgår odisponeradt belopp... ... ...
Tillkommer: löner för 2:ne landtbruksingeniörer à 2,000 kronor ... ...
aflöning för 3:ne landtbruksstipendiater à 1,000 kronor ... ...
Befrämjande i allmänhet af jordbruk och landtmannanäringar ... ...
Tillkommer: Ålderstillägg för landtbruksakademiens agrikulturkemist och för undervisaren i 500 kronor ... ...
Länsveterinärer ... ...
Hästafvelns förbättrande (deraf till prisbelöningar för hästar 35,000 kronor *reservationsanslag*):
Anvisning i kontant (deraf till prisbelöningar för hästar 35,000 kronor *reservationsanslag*):
Nuvarande penningeanslag ... ...
Indelning och dermed jemförlig anvisning:
Nuvarande spanmålsanslag ... ...
ökas med ... ...
och upptages såsom
Friheter ... ...
Befrämjande i allmänhet af slöjderna ... ...
Befrämjande i allmänhet af handel och sjöfart... ... ...
Befrämjande i allmänhet af bergsbruket:

Anvisning i kontant:

Nuvarande penningeanslag ... ...
minskadt med ... ...
Indelning och dermed jemförlig anvisning:
Nuvarande ränta och spanmålsanslag, tillsammans ... ...
minskas genom omföring till anslaget: "Sala bergslag" med ... ...
hvarefter återstoden ökas med ... ...

och utföres såsom

Ersättningar ... ...
Fiskerinäringens understöd ... ...

			Anvisning i kontant.		Indelning och dermed jemförlig anvisning, *på förslag.*				Summa.	
					Friheter.		Ersättningar.			
			Kronor.	ö.	Kronor.	ö.	Kronor.	ö.	Kronor.	ö.
		Transport	3,205,407	—	15,160	—	163,010	—	3,383,577	—
och näringarne.										
anslag.										
... ...			63,000	—	— —	—	— —	—	63,000	—
... ...			12,000	—	— —	—	— —	—	12,000	—
... ...			172,900	—	— —	—	— —	—	172,900	—
... ...	47,850: —									
... ...	2,350: —	45,500: —								
... ...	4,000: —									
... ...	3,000: —	7,000: —	52,500	—	— —	—	— —	—	52,500	—
... ...		44,950: —								
fårskötseln och ullkulturen à										
... ...		1,000: —	45,950	—	— —	—	— —	—	45,950	—
... ...			48,500	—	— —	—	— —	—	48,500	—
... ...		93,550: —								
... ...	793: 68.									
... ...	1,506: 32.	2,300: —								
... ...		2,300: —	93,550	—	2,300	—	— —	—	95,850	—
... ...			38,000	—	— —	—	— —	—	38,000	—
... ...			21,500	—	— —	—	— —	—	21,500	—
... ...	8,700: 40.									
... ...	— — 40.	8,700: —								
... ...	74: 94.									
... ...	62: —	12: 94.								
... ...		2: 06.								
... ...		15: —	8,700	—	— —	—	15	—	8,715	—
... ...			18,600	—	— —	—	— —	—	18,600	—
		Säger	575,200	—	2,300	—	15	—	577,515	—
		Transport	3,780,607	—	17,460	—	163,025	—	3,961,092	—

Diverse

Utflyttningshjelp efter skiften, *förslagsanslag* ... ...
Ersättning till Sala bergslag för förlust genom vissa räntors indragning eller förvandling, upp-
Sala bergslag:
Indelning och dermed jemförlig anvisning:
Nuvarande penninge- och spanmålsanslag, tillsammans ... ...
ökas genom omföring från anslaget "Befrämjande i allmänhet af bergsbruket", med ...
och fördelas sålunda:
Friheter ... ...
Ersättningar ... ...
Odlingshjelp för krononybyggare, *förslagsanslag* ... ...
Jordförluster genom kanal- och väganläggningar, *förslagsanslag*
Anvisning i kontant:
Nuvarande penningeanslag ... ...
Minskadt med ... ...
Indelning och dermed jemförlig anvisning:
Nuvarande ränte- och spanmålsanslag, tillsammans ... ...
ökas med ... ...
och fördelas sålunda:
Friheter ... ...
Ersättningar ... ...
Till förekommande och hämmande af smittosamma sjukdomar bland husdjuren, *förslagsanslag*
Karantänsinrättningen på Känsö, *förslagsanslag*, högst ... ...
Aflösning af Scheldetullen, *förslagsanslag* ... ...
Rese- och traktamentspenningar, *förslagsanslag* ... ...
Skrifmaterialier och expenser, ved m. m., *förslagsanslag* ... ...
Tillkommer Förhöjning ... ...
Extra utgifter, *reservationsanslag* ... ...

			Anvisning i kontant.		Indelning och dermed jemförlig anvisning, *på förslag.* Friheter.		Ersättningar.		Summa.	
			Kronor.	ö.	Kronor.	ö.	Kronor.	ö.	Kronor.	ö.
anslag.		Transport	3,780,607	—	17,460	—	163,015	—	3,961,092	—
... .			50,000	—	— —	—	— —	—	50,000	—
tages under benämningen:										
... ... 6,320: —										
.. .. 62: —	6,382: —									
... ...		62: —								
... ...		6,320: —	— —	—	62	—	6,320	—	6,382	—
... ...		... ...	4,500	—	— —	—	— —	—	4,500	—
... ...	2,700: 36.									
... ...	— — 36.	2,700: —								
... ... 4,442: 19.										
... ... 3,117: 81.	7,560: —									
... ...		1,560: —								
... ...		6,000: —	2,700	—	1,560	—	6,000	—	10,260	—
... ...		... ...	30,000	—	— —	—	— —	—	30,000	—
... ...		... ...	15,850	—	— —	—	— —	—	15,850	—
... ...		. . ..	26,500	—	— —	—	— —	—	26,500	—
... ...		... ...	43,000	—	— —	—	— —	—	43,000	—
... ...		88,634: 87.								
... ...		29,123: 13.	117,758	—	— —	—	— —	—	117,758	—
... ...		... ...	15,000	—	— —	—	— —	—	15,000	—
		Säger	305,308	—	1,622	—	12,320	—	319,250	—
		Summa	4,085,915	—	19,082	—	175,345	—	4,280,342	—

Bil. Litt. C.

Extra ordinarie anslag under riksstatens Sjette Hufvudtitel.

		Kronor.	ö.
Tillfällig löneförbättring för:			
Kommerskollegium med bergsstaten		11,160	—
Justeringsstyrelsen:			
Till arfvoden åt den dervid anstälda personal		9,300	—
Rikets ekonomiska kartverk:			
För de ekonomiskt-geografiska kartarbetena i Norrbottens län	31,000: —		
„ de ekonomiska kartarbetena i öfriga delar af riket	45,000: —	76,000	—
Öfverståthållareembetet:			
Till fortsatt utgifvande af "polisunderrättelser"	10,000: —		
Bidrag till aflöningen åt exekutionsbetjeningen	12,200: —	22,200	—
Landstaterna i länen:			
Till aflöning och underhåll åt särskild polisstyrka på landet		40,000	—
Skiften och afvittringar:			
Till fullföljande af storskiftes- och afvittringsarbetena		200,000	—
Befrämjande i allmänhet af jordbruk och landtmannanäringar:			
Bidrag till bestridande af kostnaderna för allmänna landtbruksmöten	5,000: —		
Till prisbelöningar vid allmänna landtbruksmöten för husdjur, redskap och maskiner samt ladugårdsprodukter, sädesslag och andra jordbruksalster	10,000: —		
Till arfvode åt en för mikroskopiska och växtfysiologiska undersökningar vid landtbruksakademiens försöksanstalt anstäld botanist	1,000: —		
Bidrag till underhåll af fyra kemiska stationer för jordbrukets och näringarnes behof	12,000: —		
För fortsättande af de geologiska undersökningarne och utgifvande af derpå grundade kartor	83,000: —	111,000	—
Hästafvelns förbättrande:			
Till aflönande vid Flyinge stuteri af erforderlig betjening samt till förbättrande af betjeningens vid alla tre stuterierna lönevilkor		5,937	—
	Transport	475,597	—

		Kronor.	ö.
Befrämjande i allmänhet af slöjderna:	Transport	475,597	—
För anställande af en andre undervisare i husslöjd och en elev	3,000: —		
Till befrämjande af husslöjder	10,000: —		
Bidrag till upprätthållande af väfskolan i Borås	3,800: —		
Hyres- och inköpsbidrag åt svenska slöjdföreningens museum	4,000: —	20,800	—
Befrämjande i allmänhet af bergsbruket:			
Till bergsskolorna i Filipstad och Falun med dertill hörande skolor för bergsarbetare		14,000	—
Diverse anslag:			
Aflöning åt Styrelsen för allmänna väg- och vattenbyggnader samt dess tjenstebiträden	43,870: —		
Till undersökningar och expenser för allmänna arbeten	45,000: —		
„ stipendier åt medlemmar af Väg- och vattenbyggnadscorpsen för utrikes resor	3,000: —		
„ ersättande af åtskilliga utaf Statskontoret förskottsvis bestridda utgifter, tillhörande denna hufvudtitel	11,391: —	103,261	—
	Summa	613,658	—

Anslag, af Riksdagen anvisade att utgå från Riksgäldskontoret.

Statens jernvägstrafik:			
Till utförande af nya byggnader och anläggningar vid statens redan trafikerade jernvägar	300,000: —		
För anskaffande af rörlig materiel å norra stambanan norr om Storvik	1,400,000: —	1,700,000	—